

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével

Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

TIMIȘOARA

I., Brătianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28—10.

Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

BELÜGY

A nemzetkisebbségi kérdés Romániában, — mondotta Dragomir Silviu nemzetkisebbségi miniszter a parlamentben — és ennek mikénti intézésebe semmiféle idegen beleszólást nem engedünk meg. A nemzetkisebbségek fogalmi meghatározásához hasonlóan a nemzetkisebbségi kérdésnek beleillesztése a jogrendbe is számos változáson ment keresztül az idők folyamán. A régi rendi világban nem beszéltek nemzetiségekről, vagy nemzetkisebbségekről, mert az elhatárolás rendi alapon történt és az alkotmány sáncaiba csak a nemességet fogadták be, míg a többiek nemzetiségre való tekintet nélkül a jobbagyságot alkották. Csak a tizennyolcadik század végén, a francia forradalomnak egész Európában elterjedő eszméi ébresztették az embereket emberi mivoltuk jogalanyi tudatára és ennek a tudatnak további fejlődése hozta azután magával a nemzeti differenciálódást. Ezzel egyidejűleg megszületett a nemzetiségi, vagy nemzetkisebbségi kérdés is, az embereknek az a törekvése, hogy általános emberi jogaikon felül nemzetiségi téren is különleges jogokat harcoljanak ki és biztosítsanak a maguk és utódaik számára. Ez a harc sokszor nagy elkeseredéssel folyt és súlyos áldozatok jelzik fejlődésének egyes határállomásait.

A világháború vége felé Wilson megjelenése adott nagy lökést a nemzetkisebbségi kérdésnek, amikor dekretálta az egyes nemzetek önmeghatározási jogát. Ennek az eszmének a köztudatba való belevetése újabb tápot és egészen új irányt adott a sokat vitatott komplexumnak. A békeszerződéseket úgynevezett kisebbségi egyezményekkel egészítették ki, melyek a nemzetkisebbségek ügyét a Népszövetség védelme alá helyezték. A nemzetkisebbségek magárahagyatottságának érzését így akarták kiküszöbölni és ezzel az addig belpolitikai problémát nemzetközi síkra vitték. A Népszövetség részére biztosított jogkörrel az érdekeltektől is elégedetlenek voltak, de nem keltett meglepődést a nemzetkisebbségek körében sem lanya működése folytán. Az egyes államok kilépése a Népszövetségből és az újabb nemzetközi események háttérbe szorították a nemzetközi beavatkozás lehetőségét a nemzetkisebbségi kérdésbe és a tényleges adottságok nem járultak hozzá, hogy a nemzetkisebbségekben a nemzetközi védelem tudatát erősítsék. A kérdés, gyakorlati megoldását tekintve, oda kanyarodott vissza, ahonnan kiindult: a belpolitika ösvényeire. Ezt a valóságos helyzetet hangsúlyozta ki Dragomir Silviu miniszter is most tartott beszédében, kijelentve, hogy a romániai nemzetkisebbségek ügye Románia belügye.

Gyakorlati szempontból azt az álláspontot valljuk, hogy előnyösebb a mi számunkra, ha belpolitikai úton kedvezően oldják meg a nemzetkisebbségi problémákat, mintha nemzetközi viták és viszálykodások útján nem jutunk mindazon jogaink birtokába, melyek bennünket, mint az ország lojalís, de nem a nemzettöbbséghez tartozó polgárokat megilletnek. A kormányban — amint azt a nemzetkisebbségi miniszter hangzott el, — megvan a jóindulat és az akarat arra, hogy a kérdést kielégítő módon megoldja és nyugvópontra juttassa. Történtek is bizonyos intézkedések és ígéret hangzott el felelős részről, hogy a jogos igényeket számon tartják és kielégítik. A magyarság, mint az országnak számban legnagyobb nemzetkisebbségi csoportja, eddig is tanúságot tett megértéséről, állami hűségéről és türeiméről és ezt a türelmét megőrzi a jövőben is, ha látja, hogy a kormányhatóságok valóban tovább haladnak a megkezdett úton és lehetővé teszik a törvények keretein belüli nemzeti, közművelődési és gazdasági fejlődé-

A nemzetkisebbségi miniszter tárgyalása a magyarsággal

Magyar tannyelvű állami népiskolák és két magyar tanítóképző létesül a magyar községekben magyar Front-tanácsok lesznek

Dragomir Silviu nemzetkisebbségi miniszter péntek délután Arad felől Temesvárra érkezett. A pályaudvaron Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár, Sava Cornel rendőrségi felügyelő, Madancovici Nicolae ezredes, Besa Cornel képviselő, Baicu Nicolae rendőrkapitány, Tieran Emil dr. polgármester, Porumb Ionel dr. városi főügyész, Bodea Gheorghe vasúti főfelügyelő, pályaudvari főnök fogadták. A miniszter szívélyesen kezet fogott a megjelentekkel, majd autóba szállt és a helytartóságra hajtatott, ahol Marta Alexandru dr. királyi helytartó üdvözölte.

A miniszter azután rövid megbeszélést tartott, amelyen megállapította bánsági tartózkodásának programját. A miniszter közölte, hogy vasárnap Arad megyében, hétfőn Temesváron, kedden Krassó megyében, szerdán Szörénymegyében és csütörtökön Hunyad megyében kíván érintkezést keresni a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának vezetőivel.

Néhány perce volt a miniszternek a sajtó képviselői számára is, amikor ezeket mondotta: — Lesz még időm, amikor a nyilvánosság részére hosszasan nyilatkozhatom. Most mint a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának vezetője jöttem és

elsősorban a falusi néppel szeretném felvenni az érintkezést.

Részteszek a krassó megyei és a szörénymegyei fronttanácsok alakuló ülésein is. A hétfőn Temesváron tartott ülésem és aznap néhány órát ismét Temesváron töltök. Most örömmel szögezem le, hogy

a sajtó mindenben támogatja az Arcvonal célkitűzéseit,

amiért őszinte megelégedésemnek adok kifejezést. A nemzetkisebbségi sajtó is példásan viselkedik. A mai nap folyamán — fejezte be nyilatkozatát a miniszter — érintkezésbe lépek a nemzetkisebbségek itteni vezetőivel is.

Dragomir Silviu miniszter azután Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár és a fogadáson résztvett többi személyiség kíséretében a Schnur-féle vendéglőbe ment, ahol megebédelt. Ebéd után a helytartóságon folytatta megbeszélését az Arcvonal megszervezésének ügyében.

Dragomir Silviu miniszter délután félhatkor a királyi helytartóságon Popa Gheorghe dr., a miniszter kabinetfőnöke és Popovici Virgil ezredes-prefektus jelenlétében fogadta a temesvári magyarság képviselőit. Megjelentek Kakuk

János dr., a Magyar Népközösség bánsági központjának elnöke, Martzy Mihály alelnök, Asztalos Sándor dr. főtitkár és Kubán Endre szerkesztő. Kakuk János dr. üdvözölte Dragomir minisztert és kérte, hallgassa meg a magyarság emlékiratát, amelyet a főtitkár előterjeszt. Az emlékiratban a Magyar Népközösség kifejti, hogy a magyarság készségesen részt vesz a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának szervezkedésében, kéri azonban, hogy

tiszta magyar községekben az Arcvonalnak tiszta magyar tanácsa legyen, vegyes lakosságú községekben pedig a magyarság számarányához képest kapjon képviselőt a tanácsokban.

Kéri továbbá a magyarság, hogy Temes megyében megfelelő számú magyar tannyelvű állami iskola, illetve az állami iskolák mellé magyar tagozat felállításáról gondoskodjék a kormány.

A miniszter átvette az emlékiratot és örömeinek adott kifejezést azon, hogy a magyarság részt vesz az Arcvonal munkásságában. Kéri, hogy a Magyar Népközösség kizárólag szociális, gazdasági és kulturális kérdésekkel foglalkozzék és politikát kizárólag az Arcvonal keretén belül folytasson. Jelenleg erre vonatkozólag Bucurestiben az Arcvonal és a magyarság vezetői között megbeszélések folynak. Ami a magyarságnak a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának tanácsaiban való képviselőtét illeti, az természetesen a vegyes lakosságú községekben a számarány szerint lesz, tiszta magyar lakosságú községekben pedig magyar tanácsok lesznek. A miniszter megemlégtette azután, hogy a nemzetnevelési miniszter

Temes megye számára eddig már egy magyar tannyelvű állami népiskolát és hét magyar tagozatot engedélyezett.

A magyar nyelvű iskolák és tagozatok felállítását hátráltatja az, hogy kevés magyar tanító van állami képesítéssel. Megígérte a miniszter, hogy

a kormány két magyar tanítóképzőt állít fel,

egyet tantók és egyet tanítónők számára. A miniszter azután még hosszasan elbeszélgetett a magyarság képviselőivel és megígérte, hogy a kormány igyekszik majd rendezni a román nyelv elégtelen tudása miatt elbocsátott magyar tisztviselők ügyét is.

A miniszter azután fogadta a német nemzetkisebbség vezetőit, majd elutazott Aradra.

és bízunk benne, hogy az általa eddig tanúsított megértő szellemben valóra is fognak válni az ígéretetek,

Németország nagy lelkesedéssel ünnepelte meg Hitler Adolf születésnapját

A hadsereg, tengerészet és légi haderő hódolatát fejezte ki az államfő előtt. Újabb német hadi sikerek Norvégiában. Hamart is elfoglalták a német csapatok

A Radar hirsolgatati ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér 51-ik születésnapját politikai és katonai munkatársainak legszűkebb körében a berlini új birodalmi kancellárián töltötte. Hivatalos ünnepekre és fogadásokra nem került sor. A reggeli megbeszélések után a véderő képviselőiben Göring vezértábornagy, Röder vezértengernagy és Brauchitsch tábornok, hadsereg főparancsnok tolmácsolták a Vezér előtt a német véderő jókívánságait. Utána Göring jelentést tett a német nép fémadományozásáról, amely minden várakozáson felüli jó eredménnyel végződött. Délben a birodalom vezetői és a körzetvezetők jutatták kifejezésre a német nép jókívánságait. A berlini Wilhelmsplatz a kora reggeli óráktól kezdve hatalmas ünneplés és tüntetés színhelye volt. A tömeg állandóan nőtt és véget nem értek a heil kiáltások. A tömeg hazafias dalokat énekelt, közben tombolva éltette a Vezért. Tetőfokára hágott az ünneplés 12 óra után, amikor Hitler tábori egyenruhájában megjelent a palota erkélyén. A tömeg lelkesedése leírhatatlan volt és Hitler német köszöntéssel fogadta az üdvözlést. A Vezér távozása után az öt ünneplő tömeg még sokáig együtt maradt a téren.

A NÉMET IFJUSÁG A VEZÉR MÖGÖTT

Berlinből jel.: Hitler kancellár születésnapjának előestéjén a német ifjúság vezére, Baldur von Schirach a nyugati védőművek egyikében tartotta meg hagyományos beszédét. A német ifjúság vezére, egy gyalogos ezred káplára a hadosztály parancsnok és több ifjúsági vezető jelenlétében a következő beszédet mondotta:

— Vezérem! A német ifjúság vezetői egybegyűltek ma, de ez alkalommal tábori egyenruhában. A nemzeti szocialista hadsereg zászlói alatt a hitlerista ifjúság vezéreinek 95 százaléka teljesít szolgálatot. Most megvalósult az a nagy eszme, amelyet Ön adott a népnek és ezt jobban nem lehet kifejezésre juttatni, mint ahogyan azt a tények is bizonyítják, hogy a minden koru harcok egyesültek. Nincsen a világon bátrabb ifjúság, mint a német és a mi ifjúságunk kezében van a győzelem.

Von Schirach azzal fejezte be beszédét, hogy Hitler életének új esztendeje a győzelem jegyében induljon meg.

Dr. Göbbels propagandaügyi miniszter Hitler kancellár 51-ik születésnapja alkalmával többek között a következőket jelentette ki:

— A nyugati nagy demokráciák minden olyan kísérlete, hogy a német népet elválasszák vezérétől, sikertelen maradt, mert nem is lehet sikere egy olyan akciónak, amely arra irányul, hogy a gyermekeket elválasszák az apától. A német nép a legteljesebb hűséggel és bizalommal viseltetik vezére iránt és győzelmi akarata megdönthetetlen.

HADIPARANCS A NÉMET HADSEREGHEZ

Berlinből jelentik: Raeder admirális szombat reggel a német haditengerészetnek az alanti napiparancsot adta ki:

Vezérünk és legfőbb parancsnokunk születésnapja alkalmából megújítjuk esküinket, amellyel hűséget és teljes engedelmességet fogadtunk. Esküink értelmében harcolni kívánunk ebben a ránkényszerített háborúban a legnagyobb bátorsággal és azzal a szilárd elhatározással, hogy győzni fogunk. Újabb sikereket fogunk felmutatni a túlerőben lévő ellenséggel szemben. Bizalmunk azon férfi iránt, aki nemzetünket új dicsőség felé vezet, határtalan. Követni fogjuk azon az úton, amelyet mutatott nekünk, hogy a végső győzelmet megszerezhessük. Isten segítsen bennünket! Eljen a Vezér!

Göring marsall, a német légierő parancsnokának napiparancsa így hangzik:

Ma minden gondolatunkkal azon férfi felé fordulunk, aki legfőbb vezérünk és akinek hűséget esküdtünk. Ez nemzetünk vezére és szeretetünkkel vesszük őt körül. Születésnapja alkalmával a legnagyobb ajándékot adjuk neki, amivel rendelkezünk: azt a fogadalmat, hogy a német légihaderő mindent el fog követni, hogy ezt a háborút győzelmesen fejezzük be, mert ez biztosítja Hitler Adolf birodalmának és a német nemzetnek örökkévalóságát.

Von Brauchitsch hadsereg főparancsnok napiparancsa ezt tartalmazza:

Tudjuk, hogy mivel tartozunk a Vezérnek. Mostan és a jövőben azt kívánjuk, hogy a Vezér meggyőződést szerezzen arról, miszerint katonái a legnagyobb odaadással harcolnak, ha a szabadságról, a becsületről és a német nép létérdekeiről van szó. Jelszavunk 1940. április 20-án: Hitler Adolfal előre a győzelem felé.

A NÉMET HIVATALOS JELENTÉS

A német hadvezetőség jelenti: Narvik, Trondhjem, Bergen, Stavanger és Kristiansand környékén különleges események nem történtek. A német csapatok tervszerűen folytatták feladatok megvalósítását.

Németország a norvégiai háború gyors befejezésére törekszik

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: Az angolok az utóbbi időben olyan híreket terjesztenek, hogy Norvégiában csapataik több ponton partraszálltak és a norvég ellenőrző hatóságokkal, valamint a norvég csapatokkal felvették az érintkezést. Német részről ezzel szemben megállapították, hogy a német légi haderő által végzett felderítő repülések során csak csekély jelentőségű partraszállások történtek. Ezeket a német haderő állandóan figyelemmel kíséri. Kitént, hogy csak Harsadt körül állnak jelentékenyebb szövetséges haderők, máshol pedig jelentéktelenek. Az érintkezés felvétele a norvég parancsnokságokkal abban áll, hogy ezeket a parancsnokságokat, valamint a norvég hatóságokat és hivatalnokokat további ellenállásra búzdítják. Németország arra törekszik, hogy Norvégiában nem sokára befejezze a háborús intézkedéseket és az országot az ellenségtől megtisztítsa. Azokat az erőket, amelyek ellenállnak, vagy ellenállásra törekednek kiküszöböli, vagy megsemmisíti.

HAMAR VÁROSA NÉMET KEZÉN

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: Pénteken a németek 65 kilométernyire voltak már Kongsvingertől északra. A német önműködő fegyverekkel szemben a norvég csapatoknak kevés reményük van a sikerre. Ezek a csapatok már el is hagyták a Glommen-folyó mindkét partján levő helységeket. Úgy látszik, hogy Elverum környékén tekintélyes számú norvég csapatot összpontosítottak, de ennek ellenére a német előnyomulást megakadályozni nem lehet. Hamar városa április 18-ika óta német kézen van. Falragaszokon hívta fel a rendőrség a lakoságot, hogy őrizze meg nyugalmát és ne hagyja el a várost.

Berlinből jelentik: Április 19-én délután egy angol hadihajó Narvik közelében haladt három torpedóromboló kíséretében. Az angolok nem kísérelték meg a partraszállást és nem is lötték a német állásokat. Rövid ottidőzés után az angol tengeri egységek nyugat felé eltávoztak.

NAGY CSATA ELVEUM KÖRNYÉKÉN

Stockholmból jelentik: Elverum környékén megkezdődött a nagy csata a német és norvég haderő között. Cseff norvég őrnagy Elverumban kijelentette a sajtó tudósítóinak, hogy a norvég csapatok célja a német haderő előretörésének megakadályozása mindaddig, amíg a norvég hadsereg clyan erős lesz, hogy ellentámadásba mehet át.

A norvégek azt remélik, hogy a németeknek Trondhjem környékén való készülődése meggyöngíti az elverumi szakaszra gyakorolt nyomást. Hír szerint a németek Narviknál súlyos helyzetben vannak és a svéd határtól öt kilométernyire vonják össze csapataikat.

Stockholmból jelentik: A svéd lapok közlik, hogy a német csapatok valószínűleg elfoglalták Hamar városát, mert az ottani rádió már nem működik.

NEM LEHET MEGALLITANI A NÉMETEK ELŐRETÖRÉSÉT

Stockholmból jelentik: A német csapatok elkeseredetten támadták Elverumot és Hamart.

Kérje mindenütt a hírneves

Dr. AMBRÓZI FÉLE KÜKÜLLŐMENTI FAJBOROKATI

Kapható minden jobb vendéglőben, bodegában és üzletben vagy közvetlenül dr. Ambrózi Alfréd küküllőmenti szőlőgazdasága és borpincészeténél, Medias

Újabb német egységek és jelentős mennyiségű hadianyag érkezett

anélkül, hogy az ellenség ezt megakadályozta volna. Egy ellenséges repülő tegnap bombát dobott Narviktól délre, de kárt nem okozott. A bergeni német csapatok több közeli szigetet elfoglaltak. Naegenlandnál norvég katonai egységeket lefegyvereztünk. Oslo környékén a német csapatok a terepnehézségek ellenére folytatják előnyomulásukat. A hadifoglyok és hadizsákmány napról-napra nő. Április 16-ig

180 ágyút és 300 gépfegyvert zsákmányoltunk.

A német légihaderő nagyarányú felderítő tevékenységet folytatott. Norvégia nyugati partvidékén ellenséges hadi- és szállítóhajókat támadtak meg. Egy cirkáló és egy szállítóhajót telitalálat ért. Egy repülőgépjünk nem tért vissza.

Londonból jelentik: Az angol tengerügyi hivatal és a hadügyminisztérium együttes hivatalos jelentése cáfolja azt a hírt, hogy a norvég tengerpart közelében a német repülő angol, vagy francia csapatszallító hajót elsüllyesztettek volna.

ANGOL—OROSZ KERESKEDELMI TÁRGYALÁSOK

Londonból jelentik: Hivatalosan közlik, hogy Halifax lord külügyminiszter pénteken kihaligatáson fogadta Maiskyt, Oroszország nagykövét, akivel közölte, hogy a brit kormány hajlandó kereskedelmi tárgyalásokat folytatni az orosz kormánnyal. hangsúlyozzák, hogy az esetleg megkötendő kereskedelmi egyezmény „háborús kereskedelmi egyezmény” lenne. Olyan, amilyent Nagy-Britannia a háborús állapotra való tekintettel más semleges államokkal kötött.

A NYUGATI FRONT CSENDES

Párisból jelentik: A francia hivatalos jelentés a következő: Járőrtevékenység a Moseltől keletre. Az ellenség rajtaütésszerű támadását visszavertük. A Blies környékén tüzérségi tevékenység. Norvégiában francia csapatok szálltak partra és résztvettek az ottani harci tevékenységben.

Párisból jelentik: Belfortból közlik, hogy francia vadászpilóták szombaton reggel Bel. fort vidékén lelőttek egy német gépet.

A LENGYEL ELNÖK TÁVIRATA A NORVÉG KIRÁLYHOZ

Angersből jelentik: A Pat ügynökség közli, hogy Raczkiewicz lengyel köztársasági elnök a következő táviratot intézte a norvég királyhoz:

„Abban a pillanatban, amikor a nemes norvég nép súlyos megpróbáltatásokon megy keresztül, kifejezni kívánom Felségednek azt az őszinte esodálatot, amellyel a lengyel nép a békés norvég nép által a támadó németekkel folytatott háborúját kíséri.

VILÁGHÍRŰ

hanglemezek
és
gramfon
képviselője

anton **hangszerház**

Braun TIMSOARA I., Str. Eugen de Savoya.10.Telefon: 41-09

Belgium

minden intézkedést
megtett a védelmére

Belgiumból jelentik: Pierlot miniszterelnök este a katolikus szövetségben előadást tartott és többek között megjegyezte, hogy Belgium ragaszkodik és a jövőben is ragaszkodni fog semlegességéhez.

Ha Belgium beavatkozott volna a háborúba — mondotta a miniszterelnök — már az első naptól kezdve romokban hevert volna az ország minden ok nélkül, mert a helyzet úgy sem lenne más, mint amilyen ma. A miniszterelnök ezután hangsúlyozta, hogy minden intézkedést megtettek a belső biztonság megvédelmezésére. Az intézkedések során már több ezer külföldi állampolgárt kiutasítottak.

Olasz lap feltűnést keltő cikke
a „Sorsdöntő óráról“

Rómából jelentik: A Giornale d'Italiában Gaida Virginio felszólalt azokkal az olaszellenes manőverekkel szemben, amelyeket az angol sajtó kezdeményezett és amelyekben azt állították, hogy Olaszország megváltoztatta eddigi magatartását és támadólag lép fel. Gaida Virginio hangsúlyozza, hogy bár a németeknek nagy sikereik voltak Skandináviában, ahol a franciák és az angolok vereséget szenvedtek, ez mégsem jelenti a szövetségesek veszélyeztetését.

Olaszország ilyen módon szolgálja a békét.

Ezután Cross angol hadigazdálkodási miniszter különös nyilatkozatával foglalkozik a Giornale d'Italia és megállapítja, hogy bár londoni hivatalos vélemény szerint e beszédnek nagyobb fontosságot tanúsítani nem kell, ennek ellenére több londoni lap meg nem engedhető címekekkel közölte a nyilatkozatot. Olaszország nem fogad el tanítást senkitől sem viselkedésére vonatkozólag és senki figyelmeztetését sem hajlandó tekintetbe venni. Felhívja az angol illetékes körök figyelmét arra, hogy a jövőben felelősségteljesebben és szerényebben viselkedjenek. Az olasz nemzet — írja a lap — elég érett arra, hogy felelősségének tudatában legyen és ezen kívül jól fel is van fegyverezve. Tisztában van érdekeivel és jogaival és

a Duce tudja, mit kell cselekednie.

A lap hangsúlyozza, hogy az olaszellenes manőverben nemcsak angol és francia lapok, hanem bizonyos semleges országok lapjai is résztvettek és felhívja azokat, hogy foglalkozzanak saját ügyeikkel és hagyják Olaszországot békében.

A Havas-iroda jelenti: A Mussolini által alapított Popolo d'Italia cikket közöl, mely Olaszországnak a háborúba való beavatkozása mellett emel szót. A cikk címe: „Sorsdöntő óra“ és tartalmát a francia tudósító a következőkben vonja össze: Egy nagy nemzet, mint amilyen az olasz, egy nép, amely a történelem és a háború központjában áll,

nem tarthatja mindenkor összefonva karjait, mert különben a békeszerető népek sorsa éri el, amelyeket minden oldalról csapások fenyeget.

Tatarescu miniszterelnök

A SZÖKE HAJ

különleges kezelése!

Ha szőke haja megsötétedett, elvesztette vonzerejét. Az az 5 szer, amit az egész világ által értékelt „Nur Blond“ hajápláló shampont tartalmaz, visszaadja hajának egészségét, rugalmasságát és ragyogó visszfényt, ami Ontoly hajossá teszi. A „Nur Blond“ megszünteti a hajkopást, biztosítja a haj egészséges fejlődését, nem tartalmaz sem festőanyagot, sem ártalmas színtelenítő szereket.

nek felett áll és azt is tudjuk, hogy a kard többet ér az aranyból, mert az arany megrozsdásítja a vasat. Azt is tudjuk, hogy vassal lehet az aranyat megszerezni.

Londonból jelentik: Az angol lapok

nagy fontosságot tulajdonítanak Olaszország magatartásának és hangsúlyozzák, hogy a szövetségesek elhatározott célja a Balkán-államok függetlenségének és területi épségének tiszteletben tartása.

A Times azt írja, hogy a legelterjedtebb olasz lap, az Osservatore Romano, felvilágosította az olasz népet a német haditengerészet hatalmas vereségéről. Az Osservatore Romano példányszáma 15 ezerről 120 ezerre emelkedett.

(Rador)

nek. Nincsen olyan nagy nemzet, amelynek ne volna nyitott útjai az Óceán felé és ebben a tekintetben Portugália szabadabb, mint Olaszország. A lap emlékeztet Mussolini szavaira, aki kijelentette, hogy az olasz nemzet kész a legnagyobb áldozatokat is meghozni, csak hogy ne maradjon fogoly a Földközi-tengeren. Mi megtapsoltuk ezt az elgondolást — írja lap — és megértjük, hogy a történelmet nem tapsokkal csinálják.

Megtanultuk, hogy a birodalom érdeke minde.

A jugoszláv-orosz gazdasági
kapcsolatok
megteremtésének hatása

Jugoszlávia eltér régi politikai irányvonalától

Moszkvából jelentik: A Tass-ügynökség jelenti: Ez év március végén a jugoszláv kormány az ankarai orosz nagykövet útján azt a javaslatot tette, hogy a két ország között kereskedelmi egyezmény kötésére tárgyalásokat indítsanak. Ebből a célból javasolta:

1. Kereskedelmi szerződés aláírását,
2. Fizetési egyezmény kötését,
3. Kereskedelmi ügynökségek létesítését a két ország fővárosában.

Az orosz kormány beleegyezett a tárgyalások megindításába és meghatalmazást adott a külkereskedelmi népbiztosnak. A jugoszláv bizottság megérkezését a napokban várják.

Genfben jelentik: A Baseler Nachrichten értesülése szerint a jugoszláv-orosz kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások híre valamennyi európai államban nagy feltűnést keltett. A szerződés megkötésére irányuló tárgyalások azt jelentik, hogy

Jugoszlávia eltér attól a magatartásától, amelyet eddig a Szovjetunióval szemben tanúsított

és ezekből a közleményekből Belgrádban arra következtetnek, hogy a két állam közötti diplomáciai kapcsolatok felvétele nem sokáig vártnak magukra és ebben rejlik az esemény nagy politikai jelentősége.

A budapesti jugoszláv követ és felesége pénteken villásreggelit adtak Markovics jugoszláv igaz-

Svájcban behívták
a tartalékosokat

Bernből jelentik: A hatóságok közzétették a szövetségi tanácsnak ama felhívását, amelynek értelmében a 41—58 év közötti férfiakat, akiket nem osztottak be katonai egységekhez, vagy segédszolgálatra, felszólítást kaptak, hogy vegyenek részt az ország védelmében.

((Rador))

ságügyi miniszter tiszteletére. A villásreggelin résztvett Radocsay magyar igazságügyi miniszter, több magyar előkelő személyiség, valamint az olasz és argentin követ.

(Rador)

Ma a
CAPITOL-banWIRTSCHAFTS
WIRTSCHAFTSTáncoljunk
a világ körül18 tánc-girl élete és sorsa. A főszerepekben:
Charlotte Thiele — Lucie Höfllich,
Harald Paulsen

APOLLO-ban

A levegő ördögei

Izgalmas cselekményű film. Harold Buckley
regénye nyomán. — A főszerepekben:
DICK PURCELL — MAMO CLARK

Gallia

ÚJ TAVASZI
ANYAGOKAT

HOZ FORGALOMBA

TIMIȘOARA, BUL. FERDINAND No. 7 (Palace)
PIAȚA KUTTL No. 2 (Josefine)
ÉS AZ ORSZÁG ÖSSZES NAGYOBB VÁROSÁBAN

Tizennyolcezer finn katona esett el az orosz háború során

Washingtonból jelentik: Az amerikai Vörös Kereszt helsinki értesülés nyomán közli, hogy Finnországnak a háborúban az alanti veszteségei voltak: 18 ezer katona meghalt, 40 ezer meg-

sebesült, ezek közül tízezer rokkanttá vált. Hatszáznegyven polgári halott, 1500 polgári sebesült, akiknek kétharmada súlyosan sebesült meg. (Rador)

Végrendeletében az adózási rendszert támadja egy meghalt angol milliomas

Londonból jelentik: Sir George Alexander Cooper, Anglia egyik leggazdagabb és legelőkelőbb embere, meghalt. Egykor hatalmas vagyonának csak egy töredéke maradt meg. A szakértők szerint

hárommillió fontnyi vagyont

hagyományozott feleségére és rokonaira. Ezt az örökséget nem kevesebb, mint 1.600.000 font terheli.

Végrendeletében Sir George Cooper élesen bírálja az adózási rendszert és hangsúlyozza, hogy a túlméretezett adók miatt az utolsó esztendőben nem tudott jótékony célra adakozni. Vagyonának legnagyobb része

ékszerekből, csodálatos kastélyokból és régi festményekből áll.

Ezek semmit sem jövedelmeztek, ellenben annál súlyosabban szerepeltek az adózási listában.

— Jövedelmeknek több, mint hatvan százalékát mindig adóban fizettem. — üzeni a másvilágról Sir George Alexander Cooper.

Az örökösök értekezletet tartottak és elhatározták, hogy

az összes ékszereket eladják, mert máskül-

önben nem tudják kifizetni a hagyatéki illetéket.

A kincsek között van Alexandra királynő híres briliánsokkal kirakott lilioma, amely egykor a királyi koronát díszítette. Ezenkívül a Bourbonoknak több régi vagyontéző műkincsét is megszerezte az elhunyt Sir George.

Tekintettel arra, hogy a háború miatt ezeknek a ritkaságoknak erősen csökkent az értéke, könnyen lehetséges, hogy a teljes képtárat is el kell adni, mert különben nem tudják az örökösök kifizetni az illetéket.

Május 15-ig nyújthatók be a nemzetvédelmi adó-bejelentések

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium, figyelembe véve a beérkezett számos és indokolt kérelmet, úgy döntött, hogy a nemzetvédelmi célokra megállapított, különleges jövedelmekre vonatkozó bejelentés határidejét a tegnap kiadott rendelettel május 15-ig meghosszabbítja.

Szigorúan betartani az üzleti zárórákat

A kereskedelmi egyesületek szövetsége, látva, hogy a kereskedők és iparosok egy része még mindig nem vett tudomást az új zárórendről, noha a lapok az erre vonatkozó rendelkezéseket több ízben is közölték, szükségesnek tartja újból megismételni a záróra rendelet fontosabb intézkedését. Eszerint április 15-től kezdve szeptember 15-ig a fűszer és élelmiszer kereskedők hétköznapokon délelőtt 7—1 és délután 4—8 óráig tartják üzleteiket nyitva. A vas, háztartási cikkek, kályha, autók, mész, cement, ipari gépek és műszaki cikkeket árusító kereskedők naponta 8—1 délután 3—6 óráig tartanak nyitva. A többi kiskereskedő 8—1 és délután 4—7 óráig tartja nyitva az üzletét, szombaton ezek az üzletek este 8-ig tarthatnak nyitva. Ugyanez vonatkozik hivatalos ünnepek előestéjére is. Nagykereskedők (engroszisták) naponta 8—1, délután 3—6-ig árusítanak, szombaton csak délelőtt 8—1-ig vannak nyitva a nagybani kereskedők üzletei. A rendelkezéseket a rendőrprefektúra közölte a kerületi rendőrségekkel is, ahonnan a zárórák betartását szigorúan ellenőrizni fogják.

Szerkesztői üzenetek

Meg nem értett asszony. Nem így képzeltem el a házasságot és ma, alig fél évvel esküvőm után boldogtalannak érzem magam. Szerelmes voltam vőlegényembe és szerelemből mentem férjhez. Ott hagytam állásomat, mert férjem így kívánta és mert az ő jövedelméből, ha nem is fényűzően, de szépen, gondtalanul megélhetünk. Csalódtam és nem találok helyemet az új helyzetben. Férjem — úgy érzem — most is éppen úgy szeret, de hiányzik valami együttélésünkből, ami azelőtt együttlétlünknek színt és melegséget kölcsönzött... Ezt írja többek között hozzánk intézett hosszú levelében és indokolni kívánja, hogy miért érzi magát boldogtalannak. Az indoklás nem sikerül, mert egyetlen komoly érvt sem tud felhozni férje ellen. Férje szereti, minden kívánságát teljesíti és — amint maga is írja — panaszra tulajdonképpen nincsen oka. Úgy látjuk, hogy Önben van a hiba. Éveken át élte a hivatalnokleányok életét, bizonyos önállósághoz szokott hozzá, gondjai nem voltak, mert a szülői házában mindene meg volt és keresete inkább csak zsebpénz jellegével bírt, amelyet ruházatra, színházra, mozira, szórakozásra költött. Felelősség nélkül élhetett, míg a családalapítás, az önálló háztartás mindig bizonyos fokú felelősségvállalással jár. A háztartás egymagában nem tölti ki idejét, nem elégíti ki ambícióját és unatkozik. Az unalom a legrosszabb tanácsadó. Úgy hisszük, ha akarja, tud magának találni elfoglaltságot otthonában is. Olvasson, tanuljon, készítsen kézimunkákat, tűzzön ki maga elé valami célt, kis mindennapi célokat, melyek elérésének mindig örülni fog. Kapcsolódjék bele férje kis és nagy gondjaiba, osztozzék gondolataiban, terveiben, ébredjen tudatára, hogy az élete már nemcsak önmagáé, hanem kettőjüké és meglátja, szinte észrevétlenül átsiklik azokon a nehézségeken, melyek minden házasság kezdetén mutatkoznak, amikor két idegen ember életét kell közös vágyra vinni. És ha eljön az ideje, hogy kis gyermeke szülessék, élete ezzel is újabb tartalmat nyer, újabb örömei kútforrása lesz és bizonyára nem túl hosszú idő múlva önmaga is nevetni fog azon, hogy valamikor meg nem értett asszonynak tartotta magát.

Remény. Sorsjegye nem nyert.

Vitatkozók. A Földhöz legközelebb fekvő égitest a Hold. Közepes távolsága tőlünk 385.000 kilométer. A Földdel együtt kering a Nap körül, úgy, hogy pályája, hol a Föld pályáján belül, hol azon kívül fekszik. Földkörüli pályája elipszis. A Holdról számos térkép készült és ma már bizonyossággal megállapították, hogy ezen a bolygón nincs emberi élet. A Hold fényét a Naptól nyeri, de hőkezelése alig mérhető.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10

A legnagyobb székely

Tegnap még jóformán azt sem tudtuk, ki volt, de ma azért mindnyájunknak el kell mennünk arra az emléktábla leleplezésre Szejkéfdőre. Lélekben. Halálának ötvenedik évfordulója van, legfőbb ideje, hogy tudomást szerezzünk arról, hogy élt itt egyszer egy báró Orbán Balázs, aki egy egész uccát örökölt Konstantinápolyban, csak nem tudott az örökséghez hozzájutni, mert, amikor leutazott eligazítani a dolgot, figyelmét ezer és ezer apróság — csupa exotikum — ragadta meg, az csalogatta őt mind messzebbre Konstantinápolytól, aztán komoly szomszomság lepte meg, a tudnivalóság kínzó szomszomsága s akkor bekalandozta Görögországot, Egyiptomot, Arábiát, Szíriát, Palesztinát, naplót vezetett s ezek alaján írt egy hat kötetes munkát. Örökségéhez nem tudott hozzájutni keleten, nekünk azonban értékes örökséget szerzett: a hat kötetes Utazás keleten című művét.

Visszatérni nem tudott. Elkövette azt a báróiatlan cselekedetet, hogy 150 embert maga köré gyűjtött s azokkal sietett hazafelé a szabadságharc megsegítésére, de még útközben tudta meg, hogy nincs mit keresnie abban az országban, amelyből már Kossuth is elmenekült. Buzgalmát illetékes körök túlzottnak minősítették s így neki 1849-től még tíz esztendő jutott nem az akkoriban divatos „bujdosás“-ra, hanem a tanulmány utazgatásokra. Angliát és Franciaországot is bejárta. Egyszerűen nem ér rá bujdosni, annyi a látni, tapasztalni, följegyezni, gyűjteni való mindenütt. 1859-ben gazdagabban tér haza, mintha magával hozta volna a konstantinápolyi uccát.

Ma a legnagyobb székelynek nevezik, lehetne őt kis Széchenyinek is mondani. Nagyjából még az utazásai is megegyeznek. De Széchenyiben több volt a praktikum, Orbán Balázsban az elméleti érdeklődés, Széchenyi rá tudott tapintani a lényegre, Orbán Balázs meg nehezen tudott kievickélni a sok részletből, Széchenyiben teremtő lendület volt, Orbán Balázsban csak a teremtő készség.

Itthon főjegyző és képviselő. No, és mindenekfölött: Orbán Balázs. Érezte, hogy ennek a névnek súlya van, következetesen, elhagyta mellőle a „báró“-t, mint fölösleges nyomatókat. S harmadosztályon utazott, mert így többet ál-dozhatott közcélokra.

Hogy a természete volt-e nyugtalan, vagy a nomádélet idegződött-e bele, vagy visszának tartotta volna-e, hogy kelet és nyugat megismerése után most már ne járja be szűkebb hazáját is töviről-hegyire, nehezen dönthető el. Egy bizonyos: hogy az ő idejében megszállottság, gúnnyal és kicsinylő mosollyal dacoló föld-és fajszertet, a külön megbélyegzéstől és az ujjal való mutogatástól vissza nem riadó hivatásért kellett ahhoz, amit ő csinált. 1862-től 1867-ig tervszerűleg bekalandozta az egész Székelyföldet. Székely harisnyát húzott s úgy járta a falvakat, mászta a hegyeket, követte a fölfe-dező izgalmaival a patakok futását. Rajzokat, térképeket, jegyzeteket készített és saját maga fényképezett. Semmi földrajzi, történelmi, néprajzi adat nem került el a figyelmét. Minden borvizet megkóstolt, minden barlangot kikutatott, gondosan megtörte a köveket, számbavette az erdőket, hasalt poros padlásokon, ha valahol az ócskaságok között történelmi dokumentumokat sejtett, matrikulákat bújt, templomtornyokba kapaszkodott föl, hogy ellenőrizze a harangozó jelentését a harang felirataról s aztán Szejkéfdőn megírta a Székelyföld leírása című hat kötetes monografiáját. A kiadásról is maga gondoskodott. Ilyen összefoglaló munka azóta sem készült a Székelyföldről, talán azért nem, mert Orbán Balázs óta senki sem akadt, aki annyira szívén viselte volna a székely népet, aki úgy föl akarta rázni, földjének és önmagának ismeretere ébreszteni a székelységet, mint ő. Azt akarta, hogy ez a nép megismerje erőit s tudatosan és szervezeten vesse azokat latba az élet küzdelmeiben. Csak a mi kárunk, ha nagy munkájából nem elég hasznot húztunk.

Országgyűlési beszédeit is 6 kötetben adta ki. Írt még sok egyéb. Összegyűjtött arab regéit magyarra fordította. Írt tudományos cikkeket, Torda monografiáját, akadémiai székfoglalót a székelyekről. 1859-től 1890 április 15-én bekövetkezett haláláig minden lehellel a székelységet melengette.

Kapott is mindezért 3—4 emlékbeszédet.

Különös, hogy a nyughatatlan, nomád élet halála után is folytatta. Holtában háromszor indult vándorútra. Budapestről lehozták Szejkéfdőre, itt az egyik sírból hamarosan átkerült egy másikba, egy cementkriptába, s amikor az összeomlott, mostani, végleges nyugvóhelyét kapta. Mindegyik temetésén ott bizonykodott

...fénylő, meleg napsugarai gyöngyvirággal himezték ki a zöld mezőt.

A TAVASZ...

összegyűjtötte a mező minden gyöngyvirágát és letette az Ön toaletasztalára Asszonyom, az ifjuság illatát szétárasztó Talisman-Legrain

KÖLNIVIZ
PARFÜM

TALISMAN

Legrain

Csakis eredeti csomagolásban valódi

A pesti parlament három román-magyar megállapodást hagyott jóvá

Markovics jugoszláv igazságügyminisztert ünnepelték a magyar képviselők

Budapestről jelenti a Rador: Markovics Lázár jugoszláv igazságügyi miniszter pénteken meglátogatta a parlamentet. Amikor belépett a diplomáciai páholyba, a képviselők nagy tapsal fogadták és Makkay képviselő félbeszakítva beszédét, kijelentette, hogy ez a látogatás igazolja, miszerint Jugoszlávia és Magyarország között a viszony mind bensőbbé és barátságosabbá válik. A parlament tagjai köszönetüket fejezik ki, hogy Markovics minisztert Budapesten üdvözölhetik. Ezután a magyar képviselők felálltak és hatal-

mas tapsvihar tört ki, amelyet Markovics miniszter meghajolva köszönt meg.

A képviselőház tegnapi ülésén több nemzetközi egyezményt hagytak jóvá. Ezek között három, Romániával megkötött egyezmény, egy német-magyar kulturális és egy olasz-magyar átlatforgalmi egyezményt. Ezután jóváhagyták az egyrészt Magyarország és Irán, másrészt Magyarország és Afganisztán között megkötött baráti egyezményt, valamint a Magyarország és Törökország között megkötött ankarai konzultusi egyezményt.

sírja mellett a hálás utókor, igaz, hogy mind szűkebb körben s mindgyik temetése után újra elfeledték. Csak az történt vele, ami a nagyokkal általában történni szokott. Tíz évvel ezelőtt Bánymányi János geológus idézte emlékét. Ez is jellemző ránk. Nagyjaink hamvaira, éltére, eszméire, szellemére a feledés oly vaskos rétegei rakódnak, hogy a hozzájuk jutás már csak geológiai föltárással lehetséges. Az élet és a történelem majd e tekintetben is nagyobb megbecsülésre tanít meg minket.

Szegény Orbán Balásznak nem volt szeren-

cséje az uccákkal. A konstantinápolyit nem tudta megszerezni, pedig az őt illette. Itt annyit tett értünk, hogy megérdemelte volna, hogy minden városunkban kapjon egy uccát. Nem kapott. Most, 50 évvel a halála után megilleti őt végre egy ucca: az az út, mely a szívünkbe vezet.

Ma Szejkéfdőn újra országos ünnepély keretében leplezik le márvány emléktábláját. Az ünnepség 11-kor kezdődik.

Ma 11-kor álljunk meg egy szempillantásra és tisztelgünk a legnagyobb székely előtt.

Fischer Aladár

HÉTRŐL-HÉTRE

Kegyetlen idők kegyetlen igazságszolgáltatása

Ellrich Agoston százöt év előtt megjelent könyvéről beszéltünk múlt heti rovatunkban, amely újszólván ismeretlen adatokat tár fel a hajdani Pest kávéházi életéről és egyéb mulatozásokról. A világjáró festő bejárta azonban a Bánságot is, sőt Temesvárot is tartózkodott, ahol háborzongató élményekben volt része. Különösen a testi büntetésekről, a börtönökről és a kivégzésekről számol be a nyíltszemű utazó, tényekről, amelyek nem válnak az akkori kor dicsőségére. Mindenesetre azonban igaz, amit elmond. Keserű hűségében jellemzi ama régmúlt idők állapotát, tehát történelmi tényeket közöl. Ha az olvasó talán elsodálkozik s megdöbben, hogy ilyen kegyetlenségek is lehetségesek voltak a Bánságban, úgy közölhetjük, hogy másutt sem voltak rózsásabbak a viszonyok 1830 év táján. A büntető igazságszolgáltatás akkoriban még Európaszerte gyermekcipőben járt. Még igen közel voltak a vízpróbák, Prokrusztesz-ágyak, szurkos csizmák, elevenen megégetések, felnégyelések és minden egyéb kínvallatások és kínhalálók lidércnyomásos emlékei, amely módszerekkel csak a nagy francia forradalom számolt le véglegesen.

A kínvallatás az emberi elme legnagyobb tévedéseinek egyike, tehát még mindig túl elevenen él az emlékezetben, semhogy máról-holnapra az igazságszolgáltatás alkalmazásában egyszerre uralkodóvá válhassék a magasabb kriminológiai belátás, a fenékolt humanitás. De a bűnözők is durvábbak voltak, az elkövetett bűntettek is mondhatatlanul kegyetlenebbek, mint a később elkövetkező puhább, emberiesültebb világban. Ama idők gonosztevői érzéktelenek voltak áldozatuk szenvedéseivel szemben, de ugyanolyan keménynek és érzéktelennek mutatkoztak saját testi megpróbáltatásaikkal szemben is. Egyenesen lélektani tanulmány tárgyává tehetnénk, hogy milyen nagy szenvedéseket tudtak e hajdani kor bűnözői konokul kiállani. Jobb így szolgálatában bátran megilleshette volna ezeket a mártír-koszorú. Így tudjuk megérteni, hogy bizonyos tekintetben egyenesen indokolt volt az az irgalmatlan retorzió, amelyet viszont a bírák gyakoroltak a vádlottakkal szemben.

Mindezek előrebocsátása után tehát lássuk, mit mond az ő rozsdamarta könyvében Ellrich Agoston ezekről a hajdani állapotokról? A rossz emberek megfegyelmezésében legnagyobb szerepet játszik a bot. Ezt azonban alkalmazni nem olyan egyszerű dolog, mert érteni kell hozzá. A verés legnagyobb művészei kétségtelenül a megyei pandúrok. Akik a városokban kezelik a pácát, távolról sem állanak annyira hivatásuk magaslatán, mint az imént említett pandúrok, mert rendszerint invalidus katonák, tehát nem áll rendelkezésükre elegendő testi erő. A gyilkosokat, rablókat, nagy gonosztevőket a pandúrok kezelik, a veteránok a kisebb vétségekért mérik a porciót. Hogy mennyi szenvedést képes az emberi test elbírní, arról a megyei pandúrok által lefolytatott exekúciók alkalmával győződhetünk meg. Hat herkulesi erejű fiatal férfi áll a pad előtt, ahol már lekötözve fekszik a bűnös, akit száz botütésre ítélték. Kettenkint váltják egymást minden húsz ütés után a hóhérok, hogy teljes erővel osztothassák a csapásokat. A bűnös hatvan-hetven csapásig kétségbeesetten tüvölt, azután egyszerre elhallgat... Már azt hisszük és kívánánk, bár váltaná meg szenvedéseitől a halál. De ime, mi történik? Mikor az utolsó ütés megtörtént s a kötelékeket feloldozzák, a delikvens lassan felemelkedik a kőpadról és elmászik, mint az összetipott féreg.

A börtönökről is csak irtózáttal emlékezhetünk meg, ahol még rettenetesen kínozzák is a foglyokat. Láttam Temesvár és Munkács börtöneinek borzalmaikat, festő is vagyok, tehát joggal mondhatom, hogy azokat nem tudná meg-

írni toll és lefesteni ecset. Volt alkalmam leszállni eme börtönök mélységibe, de legjobban szeretném kitörölni emlékezetemből ezt a szörnyű élményt. Itt, ahova sohasem hatol le a napfény s az örök éjszaka a pokollal szeméz, itt szenvednek súlyos láncokba verve a rabok. Ezek a bűnösök, akik sohasem látják az Isten világosságát, minden évben, feltámadás napján engedélyt kapnak, hogy a vármegyeháza kapujába ülve alamizsnát gyűjthessenek. Szörnyűséges alakok ezek. A hang, amely szájukon kitör, már nem is emberi hang. Szemük csukva van, mert már nem tudják elviselni a napfény világosságát. Nem tudjuk e szerencsétlenségtől részvétünket megtagadni, de azért mégis be kell vallanunk, hogy legtöbbször tetteikhez méltó a büntetésük. Ők sem ismertek irgalmat. Ha az üldözösükre küldött pandúrokat elfogták, úgy ezeket a nyomorultakat lassú tűzön elevenen megsütötték. Nem ismertek könyörületet asszonyokkal, gyermekekkel szemben sem, irgalmatlanul és részvét nélkül legyilkolták őket. Hasonlót hasonlóval kell viszonzni, — ennek az elvnek dialalát kell látnom a Bánságban, ahol az akasztottak az akasztófán maradnak az országutak szélén mind addig, míg a keselyűk és más ragadozó madarak le nem rágiák csontjaikról a húst. Természetes, hogy ezek a jelenetek, legkevesébe sem nyútanak usalogató, vagy bátorító látványt a rémüldöző utasoknak.

Vannak azonban olyan büntetések is, amelyek nemcsak kevésbé kegyetlenek, hanem szerfelett mulatságosak is. A nagyvásáron elkövetett tolvajlásokért, vásár után az úgynevezett „fizető héten” büntetik az enyveskezű legényeket.

Légyvédelmi óvohelyeket építenek a Vatikánban

A Szent Atya számára külön óvohely épül

Vatikánvárosból jelentik: A vatikánvárosban légyvédelmi építkezésbe kezdtek. A fő légyvédelmi pincét a vatikán bejáratánál levő Szent Anna templomnál építik fel. A II. Torion nevű 9 méter vastag falakkal bíró toronyban, amelyet még V. Miklós pápa idején emeltek a XV.

század derekán, a legfelsőbb emeleten páncélszobát rendeztek be és itt helyezik el a Szentatyák igazgatóságának vagonát. A Szentatya számára külön óvohelyet rendeznek be. A vatikán múkinceit és egyéb értéktárgyait már biztosságra helyezték a múlt év szeptemberében.

Pénteken nyílik meg a Budapesti Nemzetközi vásár

Budapestről jelentik: Alig néhány nap múlva, pénteken, április 26-án nyílik meg az idei Budapesti Nemzetközi Vásár, hogy 11 napon át nyolc ország értékeit tárja az ország-világ szeme elé. Mert a magyar iparon kívül hét külföldi ország vesz részt a maga külön kiállításával az idei vásáron.

Azok a jelentős utazási és vízumkedvezmények, amelyek a vásár látogatóinak rendelkezésére állnak, már április 16. óta érvényben vannak. Ez meg is látszik Budapestnek egyre jobban élénkülő idegenforgalmán. Egyre többen érkeznek, főként a szomszédos országokból, természetesen elsősorban kereskedők és iparosok, de nagy az érdeklődés a mezőgazdasági gépipar legújabb alkotásai is éppen ezen a vásáron kerülnek először bemutatásra. A vásáron több mint 1500 kiállító és hét ország mutatja be a maga alkotásait, de — mint az előző években — egészen rendkívüli attrakciók is gondoskodnak a közönség szórakoztatásáról és egész rendkívüli problémák megoldására is útmutatást ad a vásár.

Az egyik ilyen nagy attrakció lesz az, hogy bármely látogató résztvehet egy sétarepülésen Buda-

pest felett és a repülőgépről a maga szavával küldhet rádió-üdvözlést a vásár területén tartózkodó hozzátartozóinak, vagy ismerőseinek. Az egyik probléma, amelyre megoldást találtak az, hogyan lehet minél kevesebb fa és minél kevesebb vas felhasználásával építkezni. Ennek bemutatására hatalmas négyemeletes palota épült a vásár területén, főként betonból és üvegből. De a fa és vas lehető mellőzéseivel készült a modern palota minden berendezési tárgya is. Az egész épület hang- és hőszigetelése mégis tökéletes, berendezése mégis izlées, modern és célszerű.

A rádióipar is hallatlan teljességgel vonul fel, mint ahogy lehető teljes kiállításra törekszik minden más csoport is. Érthető, hogy a közönség érdeklődése is teljes, ami abból is megállapítható, hogy az utazási és menetjegyirodák egyre több vásárigazolványt igényelnek. Ilyen vásárigazolványt, amely a félárú utazás, az olcsó vízum és a rengeteg egyéb kedvezmény igénybevételére jogosít, mindenki válthat magának. A látogatónak legkésőbb május 6-ának déli 12 órájáig kell Budapestre érkeznie, mert a vásár május 6-án este zárul.

CORSO mozi A három testőr kalandjai

Mától kezdve:
I. és II. rész

Főszerepekben: JOHN WAYNE, NOAH BERRY, RUTH HALL. — Izzalmas cselekmény!
A sivatag kalózái. — Szenzációs Paramount hirodó premier. — Előadások: 3, 6 és 9 órakor,
Vasárnap 11 órakor matiné 17 leies helyárrakkal

A híres sziklavár

Az Óceanon, április hó. A Washington hét-főn, délelőtt tizenegy órakor ért Gibraltárba. És megállt az öbölben, hogy az angolok átvizsgálják.

A fedélzetről egyik oldalon Afrikát lehet látni, a másik oldalon Európát, a híres gibraltári sziklafokot.

Erdekes, de szomorú garnizon. Magazin-szerű épületek, kaszárnyákból és végtelen rak-tárakból álló kikötő.

A naiv ember abban a meggyőződésben van, hogy Gibraltárban majd találkozik a híres angol flottával. Hadihajó azonban nincs sehol. Egyetlen egy sincs. Ellenben rengeteg piszkos, kopott, fekete angol tehergőzös horgonyozik a kikötőben. Proletár hajók, olyan megviseltek, mint az emberek közt a bányamunkások, amikor feljönnek a tárnából. És az angolok között egy csomó más nemzetiségű kisebb-nagyobb teher szállító gőzös. Itt minden hajó köteles megállni s alávetni magát a vizsgálatnak. Ügyelátszik, mégis lesznek itt valahol ebben a kopasz szikla-ban ágyúk és emberek, kint, messzi, a szemhatáron túl leskelődő páncélosok is, mert erő nélkül nem lehetne ezt a menetrendi kényelmetlenséget az Óceán forgalmára rákényszeríteni.

Mondtam, hogy az egyik oldalon Afrika lát-szik? Valóban, itt vagyunk Afrika partján. Az ember azt hinné, hogy itt napsütéses lesz és meleg. Ördögöt van. Zuhog az eső, jéghideg szél fúj, két kézzel kell kapaszkodni a korlátba, hogy az embert le ne vigye a fedélzetről.

A Washington óriási teste lassan, rendkí-vül óvatosan befarol az öbölbe, végül megáll.

Pont tizenegy óra. Patrasszállni nem szabad. A tájékozó hullámokon egy szürkére festett, me-rész kis révhajó közeledik, árbócán a cinóber-szín angol lobogóval. Odaáll a Washington mel-lé, egy mogoró egy négyemeletes ház mellett, fölkapaszkodik belőle a fedélzetre az angol bi-zottság. Katonák, civilek? Megállapíthatatlan. Valamennyien vízhatlan gumiköpenyt viselnek, amelynek csuklyáját az eső miatt fölhúzták a fejükre.

A bizottság a hajó irodájába vonulva dol-gozik. A postát ellenőrzik és az útleveleket vizs-gálják, amelyeket már az amerikaiak vettek el mindenkitől Genuában, a hajóralépés pillanatá-ban.

Nincs semmi kellemetlenség, csak éppen a céltalannak tűnő várakozás idegesítő. Az első osztályon egy kifestett öreg amerikai hölgy, aki nagy gyöngyököt visel és fontos dáma lehet oda-haza, ki is jelenti, hogy ez az időpocsékolás hal-latlan és ő tenni fog ellene valamit. Fog-e sikerülni neki? Nem hinném. A kopár gibraltári fok nagyon makacsnak látszik.

Végre két óra körül akad valami látnivaló. Az öbölből kivonul egy convoi. Egész csomó ko-pott angol teherhajó. De ezeket nem felnőtt páncélosok és nem is angolok kísérik. Hanem csak a szövetségesek, — két szerényebb méretű, fran-cia torpedóromboló. — melyek a szükséges perc-ben előbujtak rejtekhelyükről.

Már sötétedik, hat óra elmúlt, amikor a vizsgálat véget ér és a „Washington“ tovább in-dulhat, neki az Atlanti-óceánnak.

Nem történt semmi, egyetlen utast és egyetlen pakkot sem szedtek le a hajóról. Csak unalmas volt a dolog. Ennyi az egész.

Az idő változatlanul rossz, esik az eső, fúj a dermesztő hideg szél. Mit csinál az ember ilyen időben? Moziba megy. Mert az is van a hajón, éppen úgy, mint uszoda és golf-pálya. De erről nem lehet érdekeset mondani, számtalanszor megírták már és én sem tehetnék mást, mint, hogy újra megírom: a „Washington“ olyan, mintha virebocsátottak volna egy szállodát.

Mindjárt az út első napján csónakgyakor-latot tartott a legénység. Szemléltetőben be is mu-tatták, hogyan kell felvenni a mentőövet, amely ott van minden utas kabinjában, a falba épített ruhásszekrényben.

A hajó nemzetiségét jelző lobogót külön reflektorok világítják meg éjjel. Sajátságos lát-vány. Köröskörül a fekete éjszaka, fönt a ma-gasban pedig, mintha egyenesen az égen ragyog-na, mint valami roppant fényreklám, a csillagos, sávós amerikai lobogó, védelmezőnk.

Öszintén szólva, az első osztály szörnyen unalmas. Nadrágos nők, kifestett szájjal, jam-pecek, akik magas székeken ülnek a bárban és whyskit isznak, egészségügyi sétájukat végző öreg urak.

A harmadik osztály már érdekesebb. Azért kezdem mindjárt a harmadikon, mert a turista-osztályt és a második osztályt, legalább ezen a voralon, kibúszobolták. „Közép“ itt nincs. Vagy-vagy! Elég bolondság.

**Aranyér ellen
Goedecke féle Arusol!**

Norvégia és Svédország katonai ereje

Norvégia 70-80.000 embert tud mozgósítani, Svédország 500.000 embert mozgósíthat, 300.000-nél többet azonban nem képes fetszerélni

A kétmilliókilencszázezer lakosu Norvégia had-serege béke idején nyáron csupán 16.000, télen 8000 emberből áll. Az ujoncoknak azonban csak kétkilen-cede nyer kiképzést s ez is csak 88 napig tart. Béke idején a hadsereg hat hadosztályból áll. A száraz-földi légi erő 52 repülőgéppel, a haditengerészet pe-dig 28 hidroplánnal rendelkezik.

Háború esetén Norvégiában 70—80.000 embert lehet mozgósítani.

Norvégia lakói igen jó emberanyagot szolgálta-tanak a hadsereg számára; bizonyos, hogy a tengerész-nepek minden kiváló tulajdonságával rendelkező, fe-gyelmezt, hazaszerető és szabadságszerető nor-vég nép utolsó csepp véréig megvédi hazáját táma-dás ellen. Egyébként a természet is segítségére van az ország védelmében. Észak felől az oroszok a Finnország északi partjait csipkéző mélyvízű és védett fjordok vidékéről kiindulva, megpróbálhat-nák a Norvégiába való benyomulást. Viszont ezen az uttalan, kietlen területen egy nagyszabású hadsereg ellátása majdnem lehetetlen. A Narviktól Trondhjemig terjedő keskeny, tavakkal behintett s öblökkel szakgatott partvonalon az előnyomulás gyakorlatilag képtelenség. Az egyetlen terület, ahol nagyszabású hadsereg felvonulása lehetséges: Norvégia déli része. Ide csak a Skagerrak felől le-het eljutni és így ez a terület inkább Németország számára hozzáférhető. Szintén csak tengeri úton le-het megközelíteni a két legfontosabb stratégiai pon-tot: a Szentlánd-szigetekkel szemben fekvő Bergent, amely az Északi-tenger bejáratát uralja és a vas-értelepekkel vasúti összeköttetésben levő Narvik kikötőt.

Végeredményben Norvégiának csak igen cse-kélyszámu hadserege áll az ország védelmére; azon-ban a térszín nehézségei és lakosainak kiváló tulaj-donságai lehetővé teszik, hogy ellenséges támadással szemben igen komoly ellenállást fejtsen ki. Norvé-gia tengeri ország, főleg a tengeren keresztül se-bezhető.

Svédország békepolitikájának az európai kol-lektív biztonságba vetett hitének tudható be az, hogy ez az állam 1926-ban hadseregének a létszámát a minimálisra csökkentette. 1936-ban azonban belátta, hogy semlegességét a Népszövetség már nem képes szavatolni s azt csak úgy láthatja biz-tosítva, ha megfelelő fegyveres erőre támaszkodik. Az események rohanása arra készítette a svéd kor-mányt, hogy a Rikstog által megszavazott fegyver-kezési programot a legrövidebb idő alatt megvaló-sítsa. A hatmilliókétszázézer lakosu

Svédország haderejének békelétszáma nyáron 35 ezer, télen 18 ezer ember.

A katonai szolgálat, fegyvernem szerint 175—260 napig tart.

A svéd haderő békeidőben négy hadosztályból és két u. n. norrlandi csapatokból álló, territoriális hadseregből, valamint a gotlandi csapatokból áll; az utóbbiak egy gyalogos és egy tüzérszázadot tesz-nek ki. Ezek az egységek alkotják tehát a svéd had-sereg kereteit. A repülőgépek száma még néhány hónappal ezelőtt is csak 78 volt, ma

a svéd aviatika több mint 300 géppel rendelke-zik.

A svédországi fegyvertforgató férfiak száma nyolcszázézer. Ezek közül azonban csak ötszázézer részesült kiképzésben s ez a kiképzés is, tekintettel a tényleges katonai szolgálat rövid idejére, igen fogyatékos.

Nem valószínű, hogy Svédország a jelenlegi vi-szonyok között háromszázézer embernél többet lenne képes mozgósítani.

Háború idején a finn hadsereg összeállítása a következőképpen alakul: négy mozgósított tényle-ges hadosztály, hat tartalékos hadosztály, egy könnyű hadosztály és a különleges egységek. A norr-landi és gotlandi csapatokat helyi szolgálatra hasz-nálják fel. Az idősebb mozgósítható katonák, az u. n. Landstormban (hondvédség) teljesítenek szol-gálatot.

A finn—orosz viszály kitörése előtt a svéd kor-mány bizonyos elővigyázatossági intézkedéseket tett s ez e célból minden fegyvernem létszámát negyven-ezre emelte. Azóta a szabadságolt katonákat is behívták, sőt mozgósították a norrlandi és gotlandi csapatokat, a parti tüzérséget és egy újabb hadosz-tályt állítottak fel.

A svéd katona kifogástalan emberanyag: erő-teljes fizikumú, kisportolt és fegyvelmezt.

Háborús viszály esetén a svéd csapatok bizo-nyára ismét megcsillogtatnák kiváló tulajdonságu-kat, hiszen már a XVII. században híressé vált a svéd hadsereg, egyszerű katonai erényei révén.

Egyébként az ország megtámadása, különösen észak felől, igen meggondolandó vállalkozás:

Svédország 1500 kilométer hosszú és csak 3—400 kilométer széles félsziget,

melyet keleten a Botteni-öböl határol, északkeleten pedig a Kiolen-hegység magas láncai csaknem tö-kéletesen elzárják. Végül ezt a mindenféle hatal-mas természeti akadályokkal körülvett területet a kelet-nyugat irányban egymással párhuzamosan ha-ladó folyóvizek egész sora szeli keresztül, a közöt-tük levő vízvázlatok pedig megannyi védelmi vo-nalként merednek a benyomuló ellenség elé.

A zsúfolt fedélközön mindenféle beszéd hall-ható. Sirás, nevetés. Kivándorló intellektuelek, parasztok, cselédek és munkások. Van itt egy édes szoba. A legnagyobb kabinban össze van-gyűjtve a fedélközi utasok gyerekei. Ez olyan hajó-óvoda féle. A babákra két fehérru-

hás stewardesse vigyáz. Rengeteg játék van a kabinban. A kivándorló babák nagy kockákról betűket tanulnak, játszanak, nevetnek. Semmi bajuk, pedig köröskörül az egész hajó beteg a „rossz tenger“ miatt.

Hunyady Sándor

SCALA

Naponta bemutatja minden idők legnagyobb filmjét:

CLEOPATRA

Cecil B. de Mille rendezésében. — Főszerepek-ben: CLAUDETTE COLBERT és HENRY VILLCOX. — Híradó: Paramount és O. C. R.

= HIREK =

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

TELEFON:

28—10 és este 10 óra után: 28—15

— Madgearu visszatért Bucurestibe. Bucurestiből jelentik: Madgearu Virgil, aki a Bistrita kolostorban volt kényszerlakhelyen, visszaérkezett a fővárosba.

— **BORZALMAS VASUTI SZERENCSETLENSÉG.** Newyorkból jelentik: A Little Fallavutban vasúti szerencsétlenség történt, amelynek arányai sokkal nagyobbak, mint eleinte hitték. Eddig 25 halottat és 100 sebesültet szedtek ki a romok alól. A tizenöt kocsi közül kilenc kiugrott a sínek közül, a mozdony pedig felrobbant. (Rador.)

— Több vonatpárt helyezett forgalomba a vasút. Bucurestiből jelentik: Több olyan vonatot, amelyeket még februárban leállítottak, ismét forgalomba helyeztek. Ezek között van a Bucuresti—Brassó és a Darmanesti—Cernauti között közlekedő gyorsvonat is. Hasonlóképpen több személyvonatot is ismét forgalomba helyeztek.

— Május 5-ig 3 óráig tarthatnak nyitva a kávéházak és éttermek. Bucurestiből jelentik: A Romániai Kereskedők Tanácsának közbenjárására a belügyminiszter hozzájárult, hogy szombattól kezdődően május 5-ig azok a kávéházak és éttermek, amelyek 2 óráig zártak, 3 óráig tarthatnak nyitva.

— Május 15-én kezdik meg a kereskedelmi könyvek ellenőrzését. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium úgy döntött, hogy a kereskedelmi könyvek ellenőrzését csak május 15-ike után kezdi meg közegyei által, mert ez alatt az idő alatt a kereskedők és gyárosok benyújthatják nyilatkozataikat arra nézve, hogy az adók 50 százalékát hajlandók előre kifizetni és ebben az esetben mentesülnek a könyvvizsgálat alól.

— Volt vasgárdisták királyi kihallgatása. Az udvarnagyi hivatal közli: Öfelsége a király kihallgatáson fogadta dr. Bidianut, Gerneata Iliet, Georgescu Cornelt, Mironovici Radut, Noveanu V. dr.-t, Rudeanu dr.-t és Stoiconescu tanárt.

ZARAH LEANDER

— Véget ért az Aschnitt tárgyalás. Bucurestiből jelentik: Szombaton tartották az Auschnit-ügy utolsó tárgyalását. Valjean, a magánvád részéről szólalt fel, míg a védelem nevében Radu Rosetti és Simionescu C. beszéltek. Az utolsó szó joga Auschnit Miksát illette meg.

Előfizetőink figyelmébe!

Amikor az általános drágulásra való tekintettel, amely a lapelállítást költségeit is tetemesen emelte, mindenféle emelik az árakat, a Déli Hírlap hű marad régi hagyományaihoz és továbbra is a régi áron adja előfizetőinek az újságot. Azt az újságot, mely közel két évtized óta hűséges barátja volt minden olvasójának és az akar és fog maradni a jövőben is. Nem emeljük sem az előfizetési, sem a példányonkinti árat, azonban kénytelenek vagyunk azt a tíz lei havi kézbesítési díjat, melyet kivételes és különös méltánylást érdemlő esetekben egyes előfizetők helyett magunk fizettünk meg az inkasszóval járó kiadásokkal együtt, május hó elsejétől kezdve minden előfizetőnknek hozzászámítani az előfizetési díjhoz. Ennek megfelelően május hó elsejétől kezdve az előfizetési díj magánosoknak a kézbesítési költséggel együtt havonta 80 lei lesz, negyed évre 230 lei, fél évre 450 és egész évre, előre fizetve, 900 lei. A nyugdíjasok továbbra is megkapják a kedvezményt, úgy, hogy havonta a kézbesítéssel együtt 70, negyed évre 210, fél évre 400 és egész évre, előre fizetve, 800 lei az előfizetési díj. Meggyőződésünk, hogy ez a kényszerű elhatározásunk megértésre talál olvasóink körében, ha figyelemmel vannak különöser, arra, hogy lapársaink csaknem kivétel nélkül már régebben lényegesen magasabb előfizetési díjakat állapítottak meg. Tovább haladunk eddigi utunkon, melyet számunkra járhatóvá olvasóink bizalma tesz.

— **Bíróságok ünnepi szünete.** Bucurestiből jelentik: A bíróságok husvéti szünete április 21-én kezdődik.

— **Huszár Elemér: Loyolai Szent Ignác.** Egy rendkívüli életpálya bontakozik ki előttünk Huszár Elemér pompás előadásában. A spanyol katonatiszt, aki isteni rendelés következtében a Jézus Társaság megalapítója, majd az ellenreformáció vezére lesz, halála után pedig a Hit örökké élő szentjei közé emelkedik. Nem az első könyv Loyolai Szent Ignácra Huszár Elemér műve, de elgondolásában, felépítésében és abban az igyekezetében, hogy nemcsak a szentet, hanem az embert is az olvasó elé állítsa, különösen a magyar irodalomban az első. Szinte az olvasó szeme előtt acélosodott egy gyarló emberi lélek szentté. Huszár Elemér rendkívül élvezetes olvasmány keretében mondja el ezt a páratlanul érdekes életpályát. Nyolc műmelléklet díszíti a rendkívül érdekes és bizonyára hamar népszerűvé váló könyvet. Huszár Elemér: Loyolai Szent Ignác c. műve Rózsavölgyi kiadásában, szép kiállításban kötve és műmellékletekkel 198 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj.

(—) **Helyreállított a rendszer forgalom Bucu. resti felé.** Temesvár és Bucuresti között a Duna folyónak Turnu Severin közelében történt kiáradása következtében a reggel induló rapidvonat nem közlekedett, a többi vonat utasai pedig kénytelenek voltak átszállani. A víz most már teljesen visszahúzódott, a pálya szabad lett és a károkat helyreállították. Ennek következtében Temesvár és a főváros között a normális forgalom újból helyreállított. A reggel Temesvárról induló rapidvonat utasai pedig nem kénytelenek átszállani. A hálókocsok is újból közlekednek a két város között.

(—) **Eljegyzés.** Kincs Annie és Deixner György jegyesek.

(—) **Hárfás mise a püspöki székesegyházban.** A temesvári püspöki székesegyházban ma, vasárnap délelőtt, az ünnepi nagymise alatt a hívőknek rendkívüli műfelvezetésben lesz részük. Előadásra kerül ugyanis a Dóm ének- és zenekara részéről Mayerer János György, a jelenleg Svájcban élő híres zeneigazgatónak Szent Erzsébet tiszteletére szerzett hárfás miséje nagy zenekari kísérettel. Ez az első eset, hogy a temesvári székesegyházban hárfaszóló hangzik el a mise alatt. A mai zenés mise tehát nagyban hozzájárul majd az áhitatos hangulat fokozásá-

Muncă și Voie Bună z a s z l ó k

előírás szerint, minden méretben kaphatók

Dénes și Pollák

cégnél, II., Str. 3. August és
IV., Str. Bratianu sarok

(—) **Református istentisztelet** lesz vasárnap délután félnégykor a rónáci állami elemi iskolában.

LEO SLEZAK PAUL HÖRBIER HENRICH GEORGHE

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Vasárnap, április 21-én a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Bul. Regele Ferdinand 3 szám alatt levő Saluator gyógyszertár.

Gyárvárosban a Traian téren levő Kigyó gyógyszertár.

Erzsébetvárosban a Miron Costin ucca sarkán levő Merkleer gyógyszertár.

Józsefvárosban a Preyer uccában levő Ungváry gyógyszertár.

Mehalában a Corvin gyógyszertár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszertára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Hétfőn, április 22-én a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

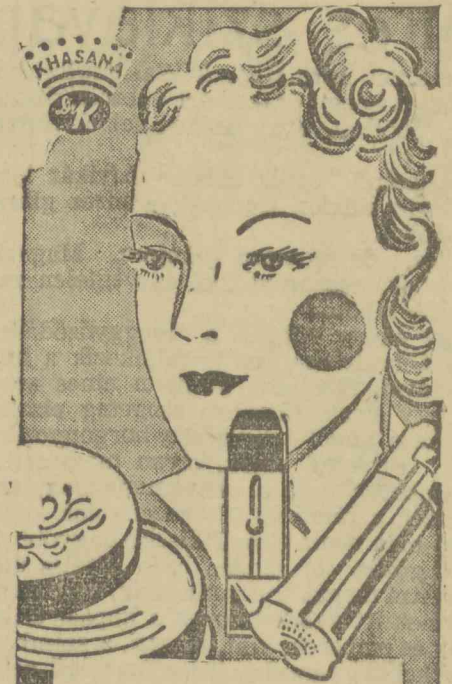
Belvárosban a Libertatii téren levő C. Jahner gyógyszertár.

Gyárvárosban a Badea Cartan téren levő Maszalts gyógyszertár és a Stefan cel Mare uccában levő Zeiner gyógyszertár.

Erzsébetvárosban az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszertár.

Józsefvárosban a Str. Vacarescu 33 szám alatt levő Braun gyógyszertár.

Mehalában a Corvin gyógyszertár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszertára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Üde és fiatalos

lesz a fáradtság óráiban is,
ha arcának frissességét és
szépségét a

KHASANA

arc és ajakruzs-alkiemeli.

Idő, víz és csókéllő a
KHASANA.

8-egyéni színnyalvánban áll rendel-
(készésre)

KHASANA

A lakosság tűzifájának biztosítása

A város vezetősége rendeletet adott ki, a melynek célja, hogy a városi lakosságnak a jövőre szükséges tűzifáját idejekorán biztosítsa. A város felszólítja a bankokat, az ipari és kereskedelmi vállalatokat, hogy úgy a maguk, mint pedig a személyzetük részére szükséges téli tűzifát legkésőbb szeptember 1-ig szerezze be. A fakeskedők kötelesek gondoskodni, hogy június elejétől július 15-ig a raktárak számára szükséges fának legalább ötven százalékát beszerezzék, a többit pedig legkésőbb szeptember 1-ig. A fakeskedők kötelesek májustól kezdve a raktárakon lévő tűzifamennyiségekről hetenként pontos kimutatást betérjeszteni a város gazdasági hivatalához.

keddtől a SCALA-ban

(—) **Tunner Kornél meghalt.** Régi temesvári patriciuscsalád sarja dől ki az élek sorából: Tunner Kornél az ország határain túl is ismert sírkőfaragó-üzem tulajdonosa, tegnap hatvankét éves korában szívizélhűdés következtében hirtelen meghalt. Elhunytát gyászolják özvegye, gyermekei és kiterjedt rokonság. Az elhunyt temetése vasárnap délután öt órákor lesz az erzsébetvárosi római katolikus temető kápolnájából, ahonnan a családi sírboltba helyezik örök nyugalomra.

Mozi

MŰSOR:

Vasárnap, április 21-én és hétfőn április 22-én:

APOLLÓ: A levegő ördögei (angol film)

CAPITOL: Táncolunk a világ körül (német film)

CORSO: A három testőr (Első és második rész. Angol film.)

SCALA: Kleopatra (angol film).

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BÓNT?

(—) **Ügyvédnek adta ki magát egy szőlőmester.** A temesvári rendőrség letartóztatta Farcasanu Pavel 41 éves, Budinc községbeli férfit, aki a bírósági folyosókon a peres felek előtt ügyvédnek mondta magát és pénzt csalt ki a hiszékeny emberektől azon a címen, hogy ügyüket majd elintézi.

(—) **Gyilkosság vádja alól felmentett agastyán.** Brasneanu Tudor 70 éves, Pojejana de Jos községbeli gazda a múlt év nyarán agyonszúrta Mutascu Ilie nevű társát. Ezért most a temesvári büntetőtábla elé került emberölés vádjával. Az öreg Brasneanu azonban bebizonyította, hogy önvédelemben járt el. Az elhalt támadta meg őt és ütlegelte is, mert nem adott neki pálinkát. A bíróság erre a vádlottat felmentette.

(—) **Az összpontosított családtagjainak segítségével.** A királyi helytartóság elhatározta, hogy a katonai szolgálatra összpontosított egyének családtagjai segélyezésére április hónapban két millió és százezer lejt fordít. Ebből Temesortontól és Hunyad megyék prefektusainak 500.000—500.000, Arad megye prefektusának 400.000, Krassó és Szörény megyék prefektusainak pedig egyenként 350.000 lejt bocsát a helytartóság rendelkezésére. A pénz kiutalása holnap történik meg és így a segélyösszegek kiutalása még ezen a héten megy végbe.

(—) **Bancu tábornok ellenőrzési útja.** Bancu tábornok több napon keresztül Temesvárot tartózkodott és a kormánytól kapott megbízatása értelmében felülvizsgálta a királyi helytartóság, a megye és a város ügykezelését. Ma Lugosra utazik, onnan pedig a Temes-tartomány többi városába. Bányásági útjának befejezése után Bancu tábornok Maros-, majd Szamostartományba megy.

Szörme, téliruhák

nyári megőrzésre molykár ellen
jótállás mellett

B O T Z szüics

TIMISOARA (TEMESVÁR),
I. Str. Regele Ferdinand I. szám
Löffler-palota (sarkon túl)

(—) **Józseffalváért.** A leégett Józseffalva részére K. A. Csene kétszáz lejt adományozott.

(—) **Jubiláló belvárosi vendéglő.** Kocsonyai János mindenkor kitűnő vendéglős híreben állott és az ő helyiségébe, ahol egyszerű konyhát és pompás italokat élveztek a vendégek, szívesen tértek be az ingyene falatok kedvelők. A belvárosi Eminescu utcában levő Kocsonyai vendéglő tíz év előtt nyílt meg és azóta a város egyik legnépszerűbb vendéglője lett, ahol szolid árak mellett jót és finomat kaptak a vendégek. A helyiséget jelenleg Welter Ferenc vendéglős bérlé és kitűnő szaktudással, előzenekénységgel és áldozatkészséggel vezeti tovább a népszerűség útján a Belvárosnak ezt a kedvelt étkezőhelyiségét.

(—) **Kilencszáz kiló cukrot lopott.** Herlo Ilie tiszti szolga, aki a lugosi Romcolind cukorlerakat szolgálatában állott, éveken keresztül rendszeresen meglopota kenyéradó gazdáját és közel kilencszáz kiló cukrot zsákmányolt. A hatalmas mennyiséget lakása padlásán rejtette el, ahol most megtalálták. A tolvajt letartóztatták.

(—) **Nyári záróra a fakereskedelmi üzletekben.** A fűrészáru kereskedelmi cégek tisztviselői és alkalmazottai kérték a munkaügyi felügyelőséget, hogy a fakereskedelemben maradjon meg nyáron is a régi záróra, de ezzel szemben az elvesztett pihenő időért szombaton déli egy órától hétfő reggelig legyenek ezek az üzletek zárva. Az érdekelt cégek nagy része már elfogadta az alkalmazottak kívánását, amelyet a magántisztviselők céhével karöltve terjesztettek elő.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Walder Viktor 38 éves, Muica Ilie 74 éves, Bocioca Nicolae 65 éves, Rohacsek János 81 éves munkás, Boica Gizella két hónapos, Scholtz Alojzia, született Leitner 37 éves, Lavisits Mária, született Landá 78 éves, Gyenes Pál 71 éves.

(—) **LÁTOGASSUK A MAGYAR SZÍNHÁZAT!** A Magyar Népközösség bányási központjának kulturális szakosztálya felhívja a magyarságot, hogy látogassa a magyar színházi előadásokat. A magyar színház a magyar nyelv és a magyar kultúra szolgálatában áll és azért minden magyarnak kötelessége ezt a törekvést támogatni.

Emlékezés világhírű székely felfedezőkre és világjárókra

Keveset törődünk nagy utazóink, felfedezőink történetével, nehéz is összegyűjteni az elfelejtett neveket, hiszen ki győzné nyilvántartani a sok kívándorolt vagy hadifogságba került magyart, vagy akár csak a közillők hírnévhez jutottakat is? Mennyi névtelen hős van, hány ezret nyelt el örökre Amerika vagy Szibéria...

ARGENTINAI TELKESGAZDA — ANGLIAI ALOCHIMISTA

Már a legelső argentinai telkesgazda a XVI. század elején bizonyos Székely-Istvánfy Máté volt, de még érdekesebb személyiség V. Károly német-római császár tanácsosa, a híres Magellan expedíció felszerelője: Maximilianus Transylvanus, ki magát — VIII. Henriknél volt követségben is — büszkén nevezte siculus-transylvanus-nak. A bécsi egyetem 130 magyar tanára között szép számmal akad erdélyi, székely is, de ki tud már a szerény, csendes tudósról, Székely Györgyről, kinek matematikai könyvét 1499-ben adta ki Hollandia? Ki tud valamit London egykor híres székely orvosáról: Bánffy-hunyadi Jánosról, aki nemcsak világhírű alchimista volt, hanem a legelső angol kórházat is megalapította?

ORBAN MESTER, APACAI CSERI JÁNOS

Gábor Aron híres ágyúöntő őse, elődje is sikeres ágyúzásának okozója, első ágyúöntőjük. Az 1600-as években, Erdély aranykorában, sokan tanultak fiaink közül a nyugati híres egyetemeken, divatos

A legnagyobb magyar kutató

Kőrösi Csoma Sándor, aki taps és pénz nélkül egész életét a tudománynak áldozta, míg összeszerkadt fáradalmi közt — Széchenyi híres emlékeztetése szerint — most már eléggé a köztudatban él. Kortársa és enyedi diáktársa volt Besze János, a kitűnő krimi és georgiai útirajzok írója, Marosvásárhely büszkesége, meg a két Bolyai: János és

volt a tehetséges, szegény székely diákok küldetése is. Legkiválóbb lett Upsala, Utrecht, Leyden, Wittenberg, stb. főiskoláinak székely növendékei közül a nagy Bethlen Gábor segélyével külföldön tanult Apácai Cseri János, valamint tanítványa gr. Bethlen Miklós, Erdélynek a fejedelemség megszűntetésével első kancellárja. Önletrajzában remek megfigyeléseit olvashatjuk a nyugati államok viszonyairól, hova követségben sokszor ki-kiment. A tudomány történetében már-már elfeledett Ozdi Tamásról is megfedekezünk, ugyancsak Kolozsvár születjéről. Szegény, jó Zágoni Mikes Kelemen sem külföldön nem tanult, sem felfedező nem volt, de mint Rákóczi hűség apródja, mégis világotlátottan halt meg, bejárta a nagy fejedelem minden kálváriás állomását és mint művészi prózánk megalapítója, leveleiben örökké izes, zamatos nyelven számol be tapasztalatairól.

Székelyföld szülte Orosz Lászlót, a XVII. század elején argentinai és paraguayi jezsuita hittérítőjét, a kordobai egyetem alapítóját, kinek 40 évi apostolkodás után egyetlen vágya volt — mint Mikesnek meglátni még egyszer a Kárpátokat, a zágoni hegyeket és itthon is halt meg. Chile, Brazília, és más délamerikai államok rengeteg felfedező, térképező utazója közt az ő munkatársai mind magyarok voltak, egyik-másik meg éppen erdélyi, például Haller Ferenc, anyai ágon székely is, meg Szuha János is. Jóval később került ki és Uj-Guineában halt is meg a XVIII. század végén Marosszentimrei Balogh József, a hollandiai iskolák neveltje.

Farkas, kiknek regényes élete nemrég még a francia írókat is meghihlette. Matematikai műveikről Barbarin professzor hatalmas francia nyelvű könyvet adott ki Argentinában, egyben dicsérve benne Erdély szépségeit. Ha tehát Bolyaiak nem is, de műveik világvándorok lettek.

BÖLÖNI FARKAS SANDOR UTLEIRASA

A hálátlan utókor könnyen felejt; így nem sokan tudják, ki volt az első amerikai utleírásunk szerzője: Bölöni Farkas Sándor. Holott épp egy százada még egész Erdély lelkesedett érte, művéért, amelyben másik székely utazóink, Blédy Ferenc gróf útikalandjait is megírja ma már ódon avatag stílusban. Síremléke a híres szép kolozsvári házsongárdi temetőben van, sok százados fáktól körülvéve, maga a polgárság emelte nagy fiának.

Érdekes, hogy Széchenyi ismerősei, közvetlen munkatársai közül három székelyre is hullott az akadémia, illetve ahogy akkor mondták: a tudóstársaság habérja. Nemesak Kőrösi Csomát, de Bölöni Farkas Jánost, később pedig Mikó Imre grófot is tagokul választották. Mikó sokan már akkor Erdély Széchenyijének nevezték és méltán: az első kaszinókat, lovardákat, olvasóköroket és mindezen belül a ma 75 éves Erdélyi Múzeumot hozta létre, hogy a maga világlátott, sokat tanult egyéniségét örökre beépítse Erdély szívébe: egész vagyonát a múzeumra hagyta.

FELFEDEZŐK, MUZEUMALAPÍTÓK

Kerültek székelyek már a 48-as szabadságharc elnyomása után Amerikába, így Balázs Gábor, a jeles háromszéki tanár és Csiktapolcai Xantus János, utóbbi mint mérnökkari tiszt hamarosan az Unió vezető tengerésztszítje lett, többször bejárta a világot. Sokszáz hajóútján szigeteket fedez fel, 1859-ben hazatérve megszervezi a budapesti állatkertet és 1860-ban a néprajzi múzeumot a maga értékes gyűjteményéből. Az amerikai székelyek közül kivált még Gidófalvi Czetz János, később argentin ezredes, az első ottani katonai akadémia szervezője, kiváló térképész. A nagy felfedező, afrikai utazó, széki Teleki Sámuel grófról tűzhányó hegyet is neveztek el. Ő vette le a térképre Rudolf-tavat, páratlan néprajzi kincseket s más múzeumi emlékeket hozott haza. Voltak még kisebb-nagyobb kutatóutakon azóta is századunkban szép számmal erdélyiek, de felfedezőszámba csak kevesen vehetők.

Balázs Ferenc, nemrég elhunyt fiatal mészki (székelyföldi) unitárius pap vastag kötetet írt útirajzaiból, sok értékes megfigyelése van, mégsem önálló felfedező, hiszen teológiai tanulmányainak csak mellékhatása lett a tágabb emberismeret, sőt a „kerék világ” minden népe földjének rőtiben való áttekintése. Nagyszerű terve, hogy mennél több amerikai székely — pénzével, nagy tapasztalatával — visszatelepüljön, sajnos, nem valósulhat meg egyelőre.

Legujabb sport

Victoria-Juventus 1:0

Bucurestiből jelentik: A fővárosban szombaton délután mintegy ezer néző előtt játszották le a Juventus—Victoria bajnoki mérkőzést, a melyet a Victoria csapata nyert meg 1:0 (1:0) arányban.

Értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy divatszalonomat!

Eugen de Savoya-ucca 11. szám, Vasile Alexandru-ucca sarok alá **helyeztem át** Szalonomban készítem a legszebb és legdivatosabb kosztümöket, kabátokat, női- és gyermekruhákat a legkényesebb igényeknek és ízlésnek megfelelően.

A nagyérdemű hölgyközönség további támogatását kéri **KRACHTUSZ** női szabó, Eugen de Savoya-ucca 11. szám, II. emelet.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban tegnap a következő gyermekek születését jelentették be: Micsa Floarea, Drucker Rozamaria, Logofet Matei, Schweitzer Olga Hildegard, Kovács Nagy Gergely.

(—) **Példásan megbüntetett utonállók.** Gríech István gyarmatai gazdát az elmúlt év őszén a lip-pai országúton megtámadta három vakmerő bandita. A késsel dolgozó utonállók lerángatták a gazdát szekeréről és ezer lejt meghaladó készpénzt elrabolták, majd halálos fenyegetések közepette elűntek a sötétben. A csendőrség kinyomozta a rablókat Herhalt József, Russu Filip és Heim János személyében, akiknek lelkét egész sora a hasonló bűntényeknek terheli. A temesvári büntető bíróság most ítélkezett felettük és Russut tizenkét évi fegyházra, két cinkosát pedig egyenként hét évi fegyházra ítélte.

(—) **Lengyel menekülteket bejelenteni!** A rendőrkészura felszólítja az összes háztulajdonosokat és az albéleti szobák kiadóit, hogy azonnal jelentsek a rendőrségnek, ha lengyel menekülteket keresnek náluk lakást.

EGÉSZ KICSI MAGYAROKNAK

Összeállítja: KUBÁN ENDRE

JELIGE:
JÓ GYERMEKBŐL
JÓ EMBER LESZ!

Mindennapi kenyérünk

A Miatyánkban így imádkozunk:

— Mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma!

Hogyan adja meg nekünk a jó Isten a mindennapi kenyérünket?

Erről akarok ma nektek beszélni, egész kicsi magyarjaim, ti iskolába még nem járó kisfiúk, kislányok. Figyeljétek ide.

A városi gyermek a kenyérről csak annyit tud, hogy izletes, az embernek legfőbb tápláléka és hogy azt a péktől vásároljuk.

Pedig hosszú útja van a kenyérnek, mielőtt az a pék kemencéjébe kerül, hogy ott szép barna héjúvá süljön.

Mert, amikor az Istentől azt kérjük, hogy adja meg nekünk a mindennapi kenyérünket, a jó Isten nem mondja ám egyszerűen nekünk, hogy menjünk a pékhez és ott megkapjuk a kenyeret.

A jó Isten a földmíveset bízta meg, hogy gondoskodjék az emberek kenyéréért. Tudjátok kicsoda a földmíves? Az, aki verejtékezve a földet műveli, amelyben a gabona terem. A földmíveset úgy is hívjuk, hogy gazdálkodó, de úgy is, hogy paraszt. Vanak sokan, akik a paraszt kifejezést szidás szónak használják, amikor valakire haragszanak. Nagyon helytelenül cselekszenek az ilyenek. A parasztember igen hasznos munkálkodást fejt ki, igen derék ember. Ha nem volna paraszt, akkor a sok városi úri népség éhen halhatna. Azért tehát a paraszt elnevezést senkivel szemben nem szabad sértésként használni. A paraszt éppen olyan tisztességes és becsületes elnevezés, mint mikor azt mondom, hogy földmíves, vagy azt, hogy gazdálkodó.

Azt a földet, amelyen a földmíves a kenyérnek való gabonát termeszt, szántóföldnek hívják. A szántóföldet a földmíves összel, vagy pedig tavasszal felszántja. A szántás ekével történik, amelyet ló, ökör, vagy tehén húz. Hátul az ekének két fogója van, úgynevezett ekeszarva. A földmíves két kezével erősen megmarkolja az ekeszarvát és úgy nyomja le az ekevasat, hogy az mélyen behasítson a földbe. A szántásra azért van szükség, hogy a földet meglazítsuk. A szántás sorokban történik, minden ilyen felszántott sort barázdának nevezünk. Amikor aztán a szántás megtörtént, akkor a földmíves beveti a földbe a gabonamagot. A vetés úgy történik, hogy a gazda vagy a maga elé kötött kötélyből, vagy pedig a nyakába akasztott zsákból kimarkolja a búza, rozs, árpa magot és azt szabályosan elszórja a felszántott földön.

Az őszi vetéskor a földbe került magot a téli megfagyás ellen a hótakaró védi. A tavaszi szántásra következik a tavaszi vetés, de ez rendszerint későbbben kel ki, mint az összel elvetett búza. A tavaszkor már zsendülni kezd a mezőn a gabona és és minél melegebb lesz, annál szebben fejlődik. Júniusban a gabona szála, amelyeket kalászkoknak hívunk, már magasak. Ha aztán megsárgulnak, érett a búza.

Következik az aratás. Férfiak éles kaszával sorra vágják a gabonát, amelyeket leányok, asszonyok és nagyobb gyermekek összeszednek és úgynevezett kékébe és keresztkebe raknak. A keresztkebe az aratás befejezése után csinálják az asztagot, amely olyan nagy és magas, akár egy ház.

Az aratás után következik a cséplés. A cséplés abból áll, hogy a gabonaszemeteket a kalászból kiszedik. Régen úgy csépeltek, hogy a búzaszálakat egy térségre rakták és lovat, vagy ökröt járatnak rajta körbe. Később aztán úgy csépeltek, hogy emberek az úgynevezett cséphadaróval ütötték a földre szórt gabonaszálakat, amíg a kalászból kihullottak az érett szemek. Következett aztán az emberi erővel hajtott cséplőgép. Ma a gőzzel hajtott nagy cséplőgépek dolgoznak. A gabonaszemekből kifosztott üres gabonaszálakat adják a szalmát. Aratás után a falvakban csinálják az úgynevezett arató ünnepet. Ilyenkor hálát adnak Istennek, amiért új gabonát, azaz új kenyeret adott, egyben pedig örvendenek azon, hogy az aratás jól sikerült. Ilyenkor a gazda mindenkit, aki az aratásban résztvett és segített, bőségesen megvendégel.

A kicséplést gabonát zsákokba rakják, a zsákokat felteszik szekerekre és a szekerek megindulnak a malom felé. A malomban megőrlik a gabonát és lisztet készítenek belőle. A lisztből azután a szorgalmas háziasszony kenyérrel süt. A lisztet beleteszi teknőbe, vizet ad hozzá, az így képződő tésztát meggyúrja, majd beleteszi a szakajtóba és a kemencében megsüti. Faluhelyen rendszerint az édesanya süti a kenyeret. Városokban a kenyeret nem sütik otthon, hanem azt a munkát a pékre bízzák és nála készen vásárolják az emberek a kenyeret.

Gyerekek, amikor édesanyátok egy karéj kenyeret szel nektek és ti abból jóízűen falatoztok, gondoljatok szeretettel a földmívesre, aki sokat dolgozott, fáradozott és verejtékezett, amíg megérett a búza, amelyből a kenyéretek lett. És hogy ne feledkeztek meg a földmívesről, tanuljátok meg a következő verset:

A földmíves

A földmíves kimegy reggel a felszántott mezőre, magot vet és mibe nyár lesz, búza kél ki belőle.

Áldd meg, Isten, a földmíves szorgalmatos munkáját, növesszed meg dúsan, bőven és gazdagon búzáját.

A búzából finom liszt lesz, molnár őrli meg nekünk, lisztből készül puha, foszlós mindennapi kenyérünk.

Szántóföldön hogyha járunk és földmíveset láthatunk, emeljük meg szeretettel előtte a kalapunk.

Füeljetek csak ide, fiúcskák és lányocskák, mondok még valami érdekes dolgot. Afrikában van egy fa, amelynek kenyérfa a neve. Azért hívják így, mert nagy és hatalmas gyümölcs terem rajta, nagyobb, mint egy embernek a feje. De a csodálatos az, hogy ennek a gyümölcsnek az íze majdnem olyan, mint a friss kenyéré. Azért hívják ezt a fát kenyérfának. Az ősrégi mese mondja, hogy valamikor az egész földkerekségen számtalan ilyen kenyérfa volt. Nem kellett kenyeret sütni, hanem az emberek egyszerűen a kenyérfáról leszáktították a kész kenyeret. Ma már azonban nincsen úgy. Miért nincsen úgy? Azt elmondja a következő versünk:

A kenyér születése

Mikor az Uristen földünk megalkotta és azt lakóhelyül az embernek adta, volt ott minden bőven, nem kellett dolgozni, kenyérért nem kellett sokat fáradozni. Széles törzsű fákon puha cipó termett, onnét szedte mindig, kinek mennyi kellett, finom volt a kenyér, mint a kalács omló, izletes, mindig friss, bogárhátú, foszló. A mindig kész kenyér izlett is felette, csak hogy az embert ám lustává is tette, nem dolgozott senki, hevert egész napon, a restség pediglen bűnre kész alkalom. Az ember csak henyélt mindig munka nélkül, dözsölt, duhajkodott és vétkezett végül, így aztán az ember a bűnbe elmerült, rossz lett, átkozott lett, kárhozatba került. Látta ezt az Isten s így szólott magába: „Az ember megtisztul, hogyha lesz munkája, hogyha majd kenyérrel izzadva keresi, nem lesz majd ideje a bűnökre neki, jobbjú a kenyér, melyért maga fárad, kiírtom az összes cipótermő fákat!” Ugy tett, mint mondotta, a bölcs Mindenható. Lett az ember erre síró és jajgató. Kenyértermő fákat hiába keresett, szaladt ide-oda, kesergett, éhezett. Akkor született meg első imádsága: „Napi kenyérünket add meg nekünk máma!” S az Isten az embert megszánta immáron. Földre szállt az angyal füge könnyű szárnyon, Isten parancsából hozott búzámagot, vetést, szántást s aztán aratást mutatott, tanított őrlésre, tanított sütésre. Így tett szert az ember megint friss kenyérre. Azóta az ember évről-évre így tesz, és így fog tenni, míg a világ világ lesz, verejtékkel szánt, vet, verejtékkel arat, de munkája közben büntől távol marad, saját munkájával keresi kenyérét, munka alaposan feltöri tenyerét. Azóta az ember bizvást megtanulta, hogy célja a földön az alkotó munka, munka ad létünknek értéket, tartalmat, erőt, boldogságot, jólétet, hatalmat, munka ad minékünk tápláló kenyeret s nem jó ember az, ki dolgozni nem szeret.

Igy bizony, gyerekek. A Szentírás is azt mondja: imádkozzál és dolgozzál. A kenyérfát csak mutatónak hagyta meg az Isten a sötét Afrika egyes részein. Máshol nincsen szükség kenyérfára, mert az Isten akaratóból az ember saját kezével keresi meg mindennapi kenyérét.

A kenyér az ember legfontosabb tápláléka. Minden más élelem nélkül el lehetünk, de kenyér nélkül nem. Hiszen a legtöbb ételhez is kenyeret kell ennünk. A kenyeret még a mindennapi imádságba is belefoglaljuk. Istentől kenyeret kérünk, nem pedig más eledelt. A templomban az ájtatos hívek Jézus Krisztus szent testét kenyér színében veszik magukhoz.

A falusi gyerekek nagyon szeretik a madárlátta kenyeret. Tudjátok, hogy milyen kenyér ez? Elmondom. Mikor korán reggel a földmíves elindul a szántóföldre dolgozni, tarisznyájában kenyeret és szalonnát is visz magával, mert napközben kint a mezőn táplálkozik. Amikor déli időben leül a mesgyére falatozni, ott repkednek felette a madarak és látják, amint eszik. A maradék kenyeret aztán haziviszi. Ez a madárlátta kenyér. A gyerekek az apa tarisznyájában kutatnak madárlátta kenyér után és ha megtalálják, kacagva majszolják. A madárlátta kenyér jobban ízlik nekik, mint más kenyér.

Amikor jóízűen esszük kenyérünket, gondoljunk arra, hogy nagyon sok szegény ember van, akinek nem jutott egy falat kenyér. Azért tehát ne küldjük el a koldust, aki bekopogtat ajtónkon és Isten nevében egy falat kenyeret kér. Szeljünk neki egy karéjt és adjuk oda jó szívvel. Nekünk is jobban ízlik a kenyér, ha azzal a tudattal fogyasztjuk, hogy éhezõ embernek is adtunk belőle.

Van egy régi közmondás, amely így hangzik:

— Aki téged megdob kövel, azt dobd vissza kenyérrrel.

Ez a közmondás arra oktat minket, hogyha valaki bánt minket, megsért és hozzánk igazságtalan, ne álljunk ezért bosszút, hanem igyekezzünk irányában jók lenni, segítsük, támogassuk őt és ha szüksége van, adjunk neki kenyeret. Nagyon szép közmondás ez, mert azt jelenti, hogy a mások részéről elszenvedett bántalomért fizessünk Isten legszentebb és legbecesebb ajándékával, kenyérrrel.

Kedves fiacskáim, lánykáim. Most, hogy beszéltem nektek a mindennapi kenyérről, ráadásul még megajándékozlak titeket néhány verssel. Próbáljátok azokat megtanulni.

Ebéd előtti ima

Összetéve két kezünket, kénünk, áldd meg ebédünket, áldd meg, Isten, eledelünk, ebédünkönél légy itt velünk.

Ahogy nekünk adtál enni, ne hagyj mást se, ó, éhezni, arra kérünk szívből téged, mindenkinek adj ebédet.

Adj ebédet elaggottnak, az árvának, elhagyottnak, aki érzi az éhséget, legyen mind a te vendéged.

Inkább legyen, ó, halld szavunk kevesebb a mi falatunk, csak úgy tudjuk azt élvezni, ha nem látunk mást éhezni.

Ebéd utáni ima

Hála néked, jó Istenünk, hogy ebédet adtál nekünk, tápláléktól — Égnek hála — erősödünk a munkára.

De ne tápláld csak a testünk, tápláld az örök lelkünk, tápláld azt áldásoddal, a mennyei malasztoddal.

Egy aranypénz...

Az elmúlt napokban a padláson valamilyen elfeledett bőrönd fenekéről előkerült egy tízkoronás arany. Ocska lim-lomok, nyugalmamba küldött ruhák, elsárgult ujságok, viharvert könyvek között pihent egy régi doboz, abban aludt a sárga, vékony pénzdarab évek, vagy talán évtizedek óta. Fogalmam sincsen, hogyan került oda, ki és miért temette a skatulyába, abban sem vagyok biztos, hogy az enyém volt-e valamikor, vagy az apámé. Valahogy úgy éreztem, hogy csoda és titok fonja körül a tompán fénylő ércet, amelynek a szélén kis lyuk és gyenge horpadás is látszott. Vajjon ki lyukasztotta át az aranyat és mitől származik a horpadás? Lehet, hogy nyakláncon viselték, vagy óraláncor amulettnek, esetleg gyűrűt készített belőle ügyes ötvös. Talár harminc vagy negyven év előtt, amikor szabadon járt-kelt a világban, valamiképpen megsérült, gazdája nem akart vesződni vele, eladni nem akarta, hiszen az aranynak nem volt olyan nagy értéke, mint mostanában és eldugta a dobozba, azután megfeledkezett róla. Persze, mindez csak feltevés, kombináció, képzelődés, játék. A pénz hallgat és nem árulja el titkát.

Este, lámpafénnyel megtisztítottam az aranyat és magam elé tettem az íróasztalra, ahol csillogott, szinte mosolygott a kéziratok és jegyzetek szörnyű rendellenességében. Sokáig, talán órákig kacérkodtunk egymással az éjszaka csendjében. Nézetem finom rajzát, hajszálvékony betűit, mérgettem súlyát, megtapintottam a felületét, néha gyengéden meg is cirógattam, mint egy nagyon régen látott barátot, aki hosszú távollét után most megint előbukkant valahonnan az ismeretlenből.

Azután lassan, észrevétlenül elálmosodtam, fejem lehanyatlott az íróasztalra, valamilyen soha meg nem írandó regény vázlatára. Álomomban visszafiataltam huszonöt esztendőm. 1913-ban jártam, tizenkilenc éves múltam és egészen ifjú ujságíró, vagy ahogyan bennünket akkoriban neveztek az öregek, „sakál” voltam. Pusztítottam a kéziratpapirozt a szerkesztőségben és haragudtam a szerkesztőre, aki inkább a papírkosárba, mint a nyomdába küldte kéziratomat. Nem voltam megelégedve a világ folyásával, forradalmat akartam szítani, de közben megírni egy tízkötetes regényt, amelyben feltárom a társadalom bajait. Rajongó lélek voltam, ami azonban nem zárta ki, hogy a színtársulat egy olyan szöke tagjában ne lássam a művészet földre szállt géniuszát, aki a kórusban csendesen fújta a szopránt. Szabad időmben, amikor nem dolgoztam a redakcióban és nem elmélkedtem a forradalmon, szerelmes voltam a művésznőbe. Elseje volt és a kiadóhivatal pénztárában jelentkeztem fizetésemért. A pénztáros leszámolt elem négy darab arany tízkoronást, mire én felháborodottan tiltakoztam:

— Már megint arannyal fizet? A múlt hónapban is aranyat kaptam. A többi uraknak persze jut ezüst, meg papírpénz, csak én vagyok mindig az áldozat.

A pénztáros, folyton köhögő, haragos emberke, felepattant:

— Kikérem magamnak ezt a hangot! Nem adhatok mindenkinek papírpénzt, olyannal fizetek, amilyen van. Ha nem tetszik, hagyja itt!

Persze, nem hagytam ott, hanem betettem a mellényzsebembe. Huszonhét év előtt még nem volt cipzáros pénztárca. Rendes ember a nadrág- és mellényzsebben hordta a pénzt. Hazanentem és szállásadó asszonyomnak átnyújtottam két aranyat, amelyet az savanyúan tett el.

— Nem szeretem ezt a pénzt. Úgy kell vigyázni, hogy az ember el ne veszítse. A múltkor is majdnem kiadtam egy fényes krajcár helyett. Nincsen véletlenül papírpénze?

— Sajnálom, Bartáné, én is csak ezt kaptam — válaszoltam bosszúsán és beláttam, hogy a nőnek teljesen igaza van. Senki sem szeretne az aranyat, mindenki menekülni igyekezett tőle. Pénztárcát nem viseltek, a zsebből könnyen kihullott, a belső levéltárcában pedig nem helyezhető el az arany. 1913-ban az emberek általában csak az egy- és kétkoronás ezüstöt, vagy az öt-koronás súlyos tallért, nagyobb címletekben pedig a bankjegyet szerették. Bankok és vállalatok is szívesen adták tovább az aranyat, amely rendszerint visszakerült a jegybankhoz, hogy évekig pihenjen a trezorban.

Ezen az elsején beültem a kávéházba és üpiarumos feketét kértem, mert abban az időben a narkotikumnak ez a kettős vegyülete divatos és kedvelt volt. Amikor fizetésre került a sor, átnyújtottam a főpincérnek az egyik „sárga csikót”, ahogyan abban az időben az aranypénzt nevezték, de a főúr visszaadta:

— Szabad kérem más pénzt.

— Nincsen! — mondtam dühösen és magamban a pokolba küldtem a bankkormányzókat, mert aranypénzzel teszik kellemetlenné az életet.

— Nem baj, szerkesztő úr — vigasztalt jóakarátú mosollyal a főpincér, — majd kifizeti holnap, addigra már biztosan felváltotta valakol. Remélem, holnapig nem halunk meg.

Ezen az estén megvacsoráltam, cigarettát vettem és billiárdoztam, mindez hitelbe, azzal, hogy másnap majd behozom a pénzt, mert senki sem akarta elvenni az aranyat. Hitelem volt és a főpincérek meg a boltosok bíztak bennem. Inkább vártak egy-két napig, csak ne kelljen elfogaadniok az aranyat, amely kifordul a zsebből, elgugul, elvesz, bajt és keserűséget szerez.

Hajnali három órakor egy éjszakai zenés kávéházban fejeztem be ezt az estét, ahol három pohár abszintet ittam (akkor rajongtam a franciákért) és másfelőrt udvaroltam a kasszírónak, aki különösképpen pártolta a hazai ipar mellett a hazai ujságírodalmat is. Fizetésnél megisméltődött a délutáni eset. A főpincér ezüstöt, vagy nikkel, vagy papírpénzt kért és húzódozott az aranytól.

— Kedves mester, — kérleltem, — legyen szíves, vegye el tőlem ezt a ronda aranyat. Anynyi bajom van vele, senki sem akarja felváltani.

— És szívtam a kormány pénzügyi politikáját, mert elszánt ellenzéki voltam.

— Jól van, kérem — mondotta a főúr, a mester, — ne mondja, hogy rossz fiú vagyok, megteszem magának.

— És adott szép kétkoronásokat és nikkel húszfilléresket, meg bronz krajcárokat. Amikor utánaszámoltam, négy fillérel kevesebbet olvastam. Szemrehányást tettem a mesternek, hogy nem illik egy régi törzsvendéget becsapni, mire így válaszolt:

— Nem csaptam be a szerkesztő urat, de

Munka és jövedel

zászlók

1.50x3 méter és 3x6 méter nagyságban készen kaphatók a

Néparuházban

TIMISOARA I.
Piata Unirii 13. sz. a.

nem kívánhatja ingyen a váltást. Négy fillért csak megérdemlek a kockázatért, hogy esetleg elveszitem az aranyat. Valamiből nekem is élnem kell.

Hirtelen felébredtem. 1913. eltűnt főpincérrel, aranypénzével, ezüstjével és bankjegyével együtt. Csak ez az egyetlen darab árva, kilyukasztott, behorpasztott tízkoronás maradt meg belőle.

Tudom, hogy ez a történet mesének tűnik az olvasó előtt. Ha jól meggondolom, valóban mesevilág volt az, amikor a papirus többet ért, mint a csengő, fénylő drága arany...

Károly Sándor

Színház

A Thalia együttesének kapunyitása

Zsúfolt nézőtér előtt, hatalmas siker közepette tartotta meg első előadásait a vendégszereplő kolozsvári Thalia társulat művészi együttese. Ez alkalommal Sommerset Maugham, a világhírű angol író, Fenség fizetek! című vígjátéka került bemutatásra. A londoni színpad legkiválóbb mestere az alkalommal az új gazdagokról, a parvenükről írt maró szatíráját, erről a furcsa társadalmi típusról, amelynek nevetséges képviselői sajnos, a mai időkben minden országban feles számban mutatkoznak. Maugham angol figurákat vitt színpadra, azonban alapjában véve ezek is ugyanolyan nevetséges tulajdonságokkal rendelkeznek, ugyanolyan kacagatók, komikus nagyravágásukban, mint európaszerte társaik,

így a közönség százszázalékosan mulathatott rajtuk. Kovács György a pincérfőherceg szerepében játékkészsége, verőfényes humora minden változatát mutatta. Ugyancsak kitűnők voltak: Tóth Elek, Lantos Béla, Nagy István, Deésy, Bodó és Szabados, aki nagyszerűen rendezte meg ezt a sok ötletességet kívánó vígjátékot. A női szerepekben Paál Magda, Hegyi Lili, Haász Joly, Havadi Nagy Ilonka és Dálnoky Dudus jeleskedtek. Délután a múlt vendégszereplés alkalmával bemutatott Fenség című színművet játszották áttörő erejű sikerrel. A közönség viharos tapsokkal ünnepelte a kitűnő kolozsvári művészi együttest és felfokozott érdeklődéssel tekint a további előadások elé.

Vasárnap este is ujdonságot hoz a Thalia kitűnő művészgárdája

A Thalia együttesének tavaszi évadja nagy sikerrel indult A fenség, fizetek! című vígjátékot szombaton este a magyar társulat friss, gyorsan pergő és tökéletesen fegyvelmezett előadásban mutatta be és a közönség azzal az érzéssel távozott a színházból, hogy újból művészi előadások hosszú sora fogja gyönyörködtetni. Ma, vasárnap három előadást tart a Thalia. Délután három órakor a tavalyi szezon nagysikerű vígjátéka, Harsányi Zsolt: Grofkisasszony című darabja van műsoron, olcsó helyárakkal, míg hat órakor a Fenség, fizetek! vígjáték vonz bizonyára ezúttal is zsúfolt házat.

Vasárnap este kilenc órakor már ismét ujdonságot hoz az együttes, amennyiben bemutatja Jens Locher dán írónak európaszerte nagy sikert aratott vígjátékát, a Szülők lázadása című darabot. Ez a darab kissé kényes tárgya mellett a biztos írói izlésnek és magasrendű társadalomszemléletnek a remeke. Okos szülők megdöbbenve látják, hogy a mai korszellem hogyan viszi gyermekeiket léha erkölcsi felfogásba, ami már-már katasztrófával fenyegeti mindegyik gyermekük családi békéjét. A szülők erre azt kezdik színlelni, hogy átveszik gyermekeik felfogását a mai szerelmi életéről és a mulatságos jelenetek egész során keresztül tartanak torzító tükröt fiaik elé, akik a szülők látszólagos bal lépéseinek felháborodva tulajdonképpen önmaguk fellett mondanak így ítéletet. Ez az ítélet a fiatalok

sorsát ismét a helyes irányba tereli. Az együttes élén Fényes Alisz, Benes Ilona, Miklóssy Margit, Paál Magda, Tóth Elek, Kovács György, Nagy István, Lantos Béla viszik a vezető szerepeket, de az együttes mindegyik tagja jobbnál-jobb szerephez jut.

A THALIA SZÍNHÁZ MEGNYITÓ MŰSORA:

Április 21. vasárnap délután 3-kor: Grofkisasszony. (Harsányi Zsolt nagysikerű vígjátéka, olcsó helyárakkal.)

Április 21. vasárnap délután 6-kor: Fenség fizetek! (Jens Locher világsikert aratott vígjátéka.)

Április 21. vasárnap este 9-kor: Szülők lázadása.

Április 22. hétfő, fél 9-kor: Szülők lázadása.

Április 23. kedd, délután 3-kor: Gyilmócs a fán (Zilahy Lajos vígjátéka, olcsó helyárakkal.)

Április 23. kedd délután 6-kor: Szülők lázadása.

Április 23. kedd, este 9-kor: Fenség, fizetek!

* Hevesi Miklós társulata Rónácán játszik ma, vasárnap este és a Szeles-féle vendéglő nagytermében bemutatja Szirmai híres operettszáját, a Mágus Miskát. Hétfőn este a társulat — mint az igazgatóság értesít — újra a gyárvárosi Colosseumban játszik és színre hozza Az obsitos című nagysikerű darabot 36, 26 és 16 leies helyárakkal. A vasárnap esti rónáci előadásra jegyek már ma délután két órától kezdve válthatók a Szeles-féle vendéglőben.

= KÖZGAZDASÁG =

A Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. közgyűlése

A bank összfordalma az elmúlt évben meghaladta a tizenöt milliárd leit

A Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. április 19-én tartotta 33-ik évi közgyűlését az intézet tanácstermében, amelyen mint minden évben, ezúttal is, számos részvényes jelent meg. A közgyűlés jóváhagyta az igazgatóságnak a mérlegre nézve előterjesztett javaslatát. A közgyűlés által jóváhagyott mérleg szerint

az 1939. év nyeresége, az előző évi áthozattal együtt 7,417.772 lei,

ebből az összegből, az előző évhez hasonlóan, részvényenként 15 lei bruttó osztalék

kerül kifizetésre, 2,200.000 lei tartalékolásokra fordítatik, míg az alapszabályszerű jutalékok, valamint a tisztviselők remunerációjának levonása után fennmaradó 2,493.054 lei összegű nyereség az 1940. év számlájára kerül át. A 33. számú osztalékszabályt az intézet pénztárai 1940. május 31-étől kezdve váltják be. A közgyűlés az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjainak lejárt mandátumait megújította és dr. Milefici Alexandru igazgató-főorvost, dr. Morariu Alexandru kir. közjegyzőt, Páltineanu Anastasie tábornokot, valamint Vasiliu C. Teodort, a „Mărăsești” Rt. vezérigazgatóját az igazgatóság új tagjaivá megválasztotta.

Az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztett jelentése vázolja a romániai gazdasági helyzetet a háborús viszonyok közepette és kiemeli, hogy országunk gazdasági szervezetének legutóbbi fejlődése révén jól fel van készülve arra, hogy a háborús helyzetből előálló nehézségeket legyőzze. Románia élelmiszerellátását, a gyarmatarúk kivételével, a belföldi termelés fedezi és ezenfelül

felesleg állanak rendelkezésre, amelyek ma a külföldön mindenütt könnyen elhelyezhetők.

Az ipari termelésnek a legutóbbi években elért megkérdőjelezése lehetővé teszi az ipari szükségletnek a belföldön csaknem maradéktalanul való fedezését. A háborús viszonyok tehát újból igazolták a román ipari termelésnek az elmúlt években történt lényeges kiépítését és a román gazdasági életnek a külföldtől való függősége ma lényegesen csekélyebb, mint azelőtt.

Az elmúlt év eseményei a bank vezetését nem találták készületlenül. A háborút megelőző politikai és gazdasági feszültségre való tekintettel a vezetés nem igyekezett a bank üzleti terjedelmét növelni, hanem azon volt, hogy tevékenységét a viszonyok által megszabott keretek között vezesse. Ennek az üzleti politikának helyességét a későbbi események igazolták, úgy hogy

a banknak nem kellett a háború kitörése után ügyfeleit megszorítani.

A bank a lefolyt év végén kibocsátott 4½%-os 3 és 5 éves hadfelszerelési kölcsön sikeréhez 15 millió lei saját jegyzéssel járult hozzá, ezenkívül a bank érdekköréhez tartozó vállalatok is jelentékeny összeget jegyeztek. Az intézet saját kölcsönjegyzésével az összes temesvári vállalatok élén áll.

Az intézet jogosítva van arra, hogy a Román Külkereskedelmi Hivatalnál devizakérvényeket nyújtson be és exportgarancia hitelét a Román Nemzeti Bank ismételtelen felemelje.

A mérlegben a készpénzkészlet 102,5 millió leijel (1938-ban 94 millió lei), az azonnal esedékes bankkövetelések pedig 65 millió leijel (1938-ban 78,8 millió lei) szerepelnek,

az azonnal likvid pénzkészletek összege tehát a múlt év végén 167,5 millió lei volt, ami a betevőkkel és hitelezőkkel szemben fennálló összes kötelezettségek 52%-át teszi.

A bankra bízott tőkék ily nagy hányadának újszólván kamatozatlan készenlétbentartása természetesen a jövedelmezőséget érzékenyen befolyásolta, azonban a bank mobilitásának érdekében minden más szempont háttérbe szorult. A váltótárca 92,3 millió leire csökkent, ami főleg arra a körülményre vezetendő vissza, hogy a háború óta úgy az ipar, mint a kereskedelem az eladásokat főleg készpénz ellenében eszközli, úgy hogy a kereskedelmi váltók forgalma lényegesen megcsappant. Az adósok összegének 139,2 millió leies tétele az előző évvel szemben 80 millió lei csökkenést tüntet fel. E tétel csökkenésének magyarázata az, hogy a háború első hónapjaiban csak szórványosan nyújtott a bank újabb hiteleket, azonban az 1940 év kezdete óta a rövid lejáratú, túlnyomólag elsőrendű mobil értékekkel fedezett kihelyezések, valamint az export és import-

hitelek ismét emelkedtek. A konverziós adósok tétele 2 millió leiel ismét csökkent és most csupán 12,6 millió leit tesz ki.

Új tételként szerepel a mérlegben a bank saját jegyzése a hadseregfelszerelési kölcsönre,

2,4 millió lei összegben. A folyó évben a bank 15 millió leies jegyzésének hátralékos részét teljesen befizette. Az értékpapírtárca, kisebb realizálások révén 7,7 millió leire csökkent, míg az egyéb részese-
dés 23 millió leiel vannak értékelve. Az ingatlanok, amelyeknek tiszta hozama 1,3 millió lei, változatlanul 19,4 millió leit tesznek ki.

A passzívák oldalán

a takarékbetétkönyvekre elhelyezett betétek összege 195,8 millió leit tesz ki.

E tétel csökkenése a múlt év márciusában és szeptemberében mutatkozó nyugtalanságra vezethető vissza. A bank a hitelezők tétele alatt tünteti fel a kereskedelmi jellegű folyószámlabetéteket is; ezeknek összege 127,3 millió lei és bár az előző évvel szemben itt is csökkenés észlelhető, a folyó évben a folyószámlabetétek ismét emelkedtek, noha az árak emelkedése folytán a kereskedők likvid tőkéiket nagyrészt árubevásárlásokra veszik igénybe. A Román Nemzeti Banknál fennálló visszleszámitolási kötelezettség a múlt év végén 4,7 millió lei volt; ebből az impenoból 2,2 millió lei esik a konverziós váltóanyagra. A bank kereskedelmi váltókon fennálló angazsmánja a Román Nemzeti Banknál a folyó évben teljesen visszafizetésre került.

A bank saját tőkéje, a nyereség felosztása után, 105,7 millió leire emelkedik;

ezen összegből esik az alaptőkére 62,5 millió lei, míg a rendes tartalékalapra 43,2 millió lei.

Tautu pénzügyi kerületi felügyelő felhívása a két százalékos nemzetvédelmi adóval kapcsolatban

Tautu Vasile dr. pénzügyi kerületi vezérfelügyelő részletes utasítást közöl az érdekeltekkel a két százalékos rendkívüli nemzetvédelmi adóval kapcsolatban. A vezérfelügyelő tudomására hozza a kereskedőknek és iparosoknak, valamint mindazoknak, akik bármiféle árut, vagy javakat eladnak, illetve fogyasztásra bocsátanak, hogy a két százalékos nemzetvédelmi adóra vonatkozó törvény intézkedései értelmében a megfelelő bélyegeknél az alkalmazásával ezt az adót a vevőtől, vagy a fogyasztótól a számlákon, vagy pedig a fizetési jegyzékeken (nota) szerdjék be, amivel az eladást, vagy pedig a fogyasztást igazolják. Ugyanezen törvény intézkedései értelmében a kereskedők és iparosok kötelesek minden hónap 1—5. napja között az adóhivataloknál kimutatást benyújtani és ennek a kimutatásnak tartalmaznia kell az előző hónap-

ban történt eladásokról és fogyasztásokról szóló következő adatokat:

1. Az előző hónapban eszközölt összes eladások végösszegét.

2. Az illetékes adóhivataloknál vásárolt bélyegfüzetekből elhasznált bélyegeknél az értékét.

3. A bélyegfüzetek mennyiségét, az egyes címletek megjelölésével, valamint a jövőbeli eladásokra szükséges két százalékos bélyegek mennyiségét.

Azon kereskedők és iparosok ellen, akik a törvény 18. szakaszában megállapított fenti intézkedéseknek nem tesznek eleget és nem nyújtják be az adóhivataloknál a kimutatásokat, a következő hónap 1—5. napjai közötti időben, a határidő letelte után a törvényben megjelölt szankciókat fogják alkalmazni.

Hogyan történik az importőrök névjegyzékébe való felvétel

Akik alkalmoszerűen foglalkoznak behozatallal nem kell kérjék a felvételt

A külkereskedelmi minisztérium rendelkezése értelmében az importőrök vagy a pénzügyi fizetések jegyzékébe történő felvételi kérelmekhez mellékelni kell a cégjelzést, a cég jogi formáját, a tulajdonos nevét, pontos címét, a céget jogérvényesen jegyző személy hitelesített aláírását, végül a kereskedelmi kamarába történt bejegyzés idejét és számát. Minden utólagos változást azonnal közölni kell a külkereskedelmi minisztérium ellenőrző osztályával.

Az importőrök névjegyzékének bejegyzési számát fel kell tüntetni a behozatali kérvényeken, valamint a behozatallal összefüggő kereskedelmi fizetések iránti kérvényeken.

Azokat a kérvényeket, amelyeken nem szerepel a névjegyzéki sorszám, nem iktatják be a minisztériumban és így az illető nem tarthat igényt

behozatali engedélyre. Ezzel kapcsolatban a külkereskedelmi minisztérium közli, hogy a magánosok és cégek, akik csak alkalmoszerűleg foglalkoznak behozatallal, kereskedelmi, vagy pénzügyi fizetési műveletekkel, nem kötelesek felvételni magukat az importőrök, illetve a pénzügyi fizetések kimutatásába.

(—) A banati gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: Búza 710 lei, tengeri 550 lei, zab 600 lei, korpa 450 lei, tökmag 1400 lei, árpa 550 lei, napraforgómag 900 lei.

— Uj román—magyar fizetési egyezmény. Varsó nap román gazdasági bizottság utazik Budapestre, hogy a múlt év szeptember 19-én megkötött fizetési egyezmény megváltoztatásáról tárgyaljon, mert ez a fizetési egyezmény nem vált be a gyakorlatban.

A levegőt nyelő emberek...

Borzalmas kellemetlenséget idéz elő, majdnem minden tizedik embernél egy ideges eredetű, ú. n. (aerognagia) túlsok levegőt nyelő ember-típus. Ezen kellemetlenség abból áll, hogy a gyomor és bél megtelnek levegővel és borzasztó felfúvódást és feszültséget idéz elő a gyomor- és bélrendszerben, sőt a rekeszizmokat is annyira feltolja, hogy nehéz légzés áll elő és a szívre is kellemetlen érzést, nyomást gyakorol. A beteg enni nem bír és ha eszik, azonnal hányingere van, szédül, fejneműt érez, valósággal elkese-
ríti egész életét.

A világhírű amerikai GASTRO-D. azonnal megszünteti ezeket az ideges és a gyomorra visszavezethető zavarokat és így megszűnnek a fenti kellemetlenségek is.

A GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

A mérleg főösszege 476,5 millió lei. A pénztár-forgalma a múlt évben 5,9 milliárd lei volt, míg az összfordalom 15,2 milliárd leit tett ki.

A fiókok közül a legfontosabb a bucarestii fiók, amely a várakozásoknak továbbra is teljesen megfelel és mely jelentős mértékben járul hozzá a bank jövedelmeihez. A bucarestii fiók hosszabb idő óta megüresedett igazgatói állására a bank vezetősége az idén Gănescu Constantint nevezte ki. A két temesvári fiók, valamint a zsombolyai, oravicai, lugosi, orsovai és resicai fiókok többnyire kielégítően dolgoztak.

A bank érdekköréhez tartozó ipari vállalatok helyzete az elmúlt évben további fejlődést mutat.

Az évi jelentés kegyelettel emlékszik meg Fleisig Sándor elhunytáról, aki 25 éven át volt az igazgatóság tagja. Az intézet alapítója Szana Zsigmond vezérigazgató, sírjára mint minden évben, az idei közgyűlés alkalmával is, az igazgatóság koszorút helyezett el.

A közgyűlés az igazgatóság jelentését tudomásul vette és az elmúlt évre úgy az ügyvezetésnek, mint az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentvényt egyhangulag megadta.

A Magyar Gazdasági Egylet közlöménye

A mezőgazdasági termelés és értékesítés iránya

A világgazdasági helyzet ma korlátok közé kényszeríti a termelést és ezzel benső kapcsolatban álló értékesítés lehetőségeit. Ez a helyzet a mezőgazdaság terén is. A termelést az értékesítéstől külön választani nem lehet és nem szabad. Számba kell venni, mert a termelő itt kapja meg fáradságos munkája jutalmát, értékét. Ha ez az igazság hatással van az egyén szociális és pénzügyi helyzetére, hatása az egész ország közgazdasági helyzetére befolyással bír.

Nem elegendő a termelőnek termelni, kell, hogy gondoskodás történjék idejében, a termés minél magasabb áron való értékesítéséről, másképpen nem éri el az igazi célt, a termelő anyagi jólétének emelését. Pedig minden termelés végül ez. A mai rendkívüli helyzetben százszorosra gondos figyelemmel, számításokkal, a helyzetek mérlegelésével igyekezzünk megállapítani, hogy melyek azok a tényezők, amelyek ezt szabatosan meghatározzák. Az ár kialakulást szabályozó legfontosabb tényezők, a kereslet és kínálat. E kettő összetevődéséből alakul ki a mindenkori ár.

Ha nagy a kereslet, emelkedik az ár, ha nincsen kereslet, esik az ár. Az ár ilyen alakulására az egyes országok kereskedelmi szerződésai, behozatali tilalmak, magas vámok, deviza nehézségek, átlát és növény kiviteli korlátozások, vagy kedvezmények döntő hatással vannak mindenkor olyan irányba, hogy milyen a kereslet és milyen készletek vannak eladatlan. Átlátva e kérdés egészséges megoldásának fontosságát, az állam-hatalom segítségére áll polgárainak, hogy az ár kialakulást minél több szabad piac biztosításával, minél magasabb nívón tartás.

Amennyiben az állam-hatalom megteszi e téren mindent, a másik oldalán a termelőnek vannak kötelességei. A piacra, eladásra kerülő terménye az legyen, amiben kereslet van, minősége elsőrendű, versenyképes, kiállítása kifogástalan, kereskedelmi lebonyolítása sima, pontos, megbízható és becsültes. Ezek azok a követelmények, amelyek normális viszonyok között elengedhetetlenek, elhanyagolásuk gyakran a külföldi piac elvesztését eredményezik. A háborús állapot ma az igényeket e téren gyengítette, mivel a pillanatnyi kereslet nagyon nagy.

Ha ez fennáll, használjuk ki a mai helyzetet és termeljünk azokat a növényeket, neveljünk és tartunk olyan faj állatokat, amelyek a külföldi keresletet kifogástalanul kielégítik, ezért értékesítésük könnyű.

A termelés irányát mindenkor a világpolitikai és hozzákapcsolódó világgazdasági követelmények szabják meg. Éberrel figyeljük azokat, hogy ahhoz alkalmazkodik a termelési irányításunk mezőgazdasági és állattenyésztési termelésünket.

A mezőgazdasági termelés terén e tétel végrehajtása sok előítélet elosztatását és még több gondot okozhat a termelő gazdának, hogy kiválaszthassa a talajt, a munkás és éghajlati viszonyoknak legmegfelelőbb termelési ágát.

A követendő irányelvre a növénytermelésnél döntő hatással vannak a külföldi piacon dolgozó komoly versenytársak, mint Magyarország, Jugoszlávia, ilyenek voltak a megszünt Lengyelország és Csehország. A két utóbbi ország kiesésével a cukor, rozs, sertés, sertéshús, tojás és különféle tejtermékek részére vált szabadabb néhány külföldi piac. A termelési átcsoportosításokat a szükségletnek megfelelően kell keresztül vinni, fokozni.

A háborús országokban az olajmagvak, hüvelyesek és erő takarmány magvakban kielégítetlen a kereslet. Kézenfekvő, hogy vetésforgóinkat ezen alapon kell összeállítanunk és a termelést erőltetni. A mezőgazdasági átcsoportosítást nem lehet máról holnapra keresztül vinni, de vannak olyan kereseti cikkek, amelyek a rendszeres vetési forgóba, úgy a kalászosok, mint a kapásoknál beilleszthetők. Az őszi-búza helyett rozs, vagy repce, míg a tavaszi kapásaink közé a cukorrépa, kender, len, bab, lenese, szójabab, ricinus, mák, napraforgó stb. jöhetnek számításba. E terményekből nem lehet olyan mennyiséget termelni, amit a világgazdasági kedvező áron értékesíteni ne lehetne. Az összes európai államok szíves vevők, ha az ár jó minőségű.

Az állattenyésztésünk átcsoportosítása egyszerűbb, gyorsabb lefolyású. Itt intenzíven a szarvasmarha, sertés, juh és baromfitenyésztésünkben tehetünk gyors és sikeres átcsoportosítást.

A szarvasmarha értékesítési piacunk Németország és a fennhatósága alá vont Csehország és Szlovákia, de jó e cikkben Olaszország is. Hogy árunk kereset, értékes legyen, tisztában kell lennünk az egyes országok igényeivel, ízlésével. Az előbb említett országok vágómarha szükségletük, a veres-tarka

fiatal, hizott tinó és ökör, amelyek élő súlya 650 kg.-nál nagyobb. Az utóbbi időben a prima árú elfogyásával, a silányabb árú is használható, de gyengébb áron. Vágott húsnak értékesíthetők a selejtzett hizott tehének és gyengébb ökrök. Főelvünk legyen fiatal veres-tarka árú hizlalni.

Sertésben igen keresett, a farka és szedett, 170 kg.-on felüli, nehéz zsír és fiatal 100—130 kg. súlyú hús sertés. Amíg a zsír sertésnek a mangolica fajta az igazi valuta, addig hús sertésben az angol Yorkshire az. Kézenfekvő mindenki előtt, mit tartson és hizlaljon, hogy az értékesítés biztos jövedelemmel történjék. Sertésben a német birodalom kielégíthetetlen piacunk.

Óriási perspektíva áll előttünk a juhászatban. Gyapju termelésünk a normális szükségletet nem fedezi, behozatalra szorulunk. A szigorú tengeri blokádnál, a háborús államok kereslete, mind olyan tényezők, amelyek a juh tenyésztés fejlesztését kívánják. Jelenleg az uradalmi hazai juhászatok a finom gyapjas fajtákat tenyésztették, amelyek gondozása, ellátása költségesebb a racka, cigája és fésűs fajtánál. Német- és Franciaország nemcsak a gyapjúnak, hanem a húsnak is piaca.

Elgondolásom és javaslatom juhászatunkban oda irányulna, hogy a költségesebb finomgyapjas állományokat az igénytelenebb, durvább gyapjút adó fajtákkal cseréljük fel. E változtatással aránylag rövid idő alatt, gyapjút termelésünk fedezhetné a helyi szükségletet, sőt előbb-utóbb fölöslegeink is lehetnek, aminek értékesítése nagy áron nem probléma. Szakvélemények szerint hazai posztó gyárainkban a röndes és durva minőségű gyapjút könnyebben feldolgozható, mint a finom selymes szálás.

A durvább gyapjas juhászatunk fajtáiból kiválogatással, jól tejelő sorozatot nevelhetünk, amelyek a birtokos tej és tejtermék igényeit is kielégíthetik. A több gyapjút termelő fajták helyes keresztezéssel a tejelő fajtákkal, egy a mind két kívánalmat kielégítő fajta kitenyésztését eredményezheti. Ezen útrátérés minden nagyobb anyagi áldozat nélkül megörténhet.

Baromfitenyésztésünk még kezdetleges napjait éli. Ennek fejlesztése fontos volna, de feltétlen a bel és külföldi piac igénye után igazodjék. A helyi kereslet a főváros és nagyobb városaink szükségletére szorítkozik. A külföldi piacok különféle alakban és minőségben keresik a fehér árú, erre gondunk legyen. Vannak országok, ahol a nem hizott baromfi hús a kedvelt, míg máshol csak a hizott árú vásárolják. Befolyásolják a keresletet az évszakok, aszerint, milyen baromfi hús a szezon árúja. A külföldi piac felveszi az élő és vágott baromfit. Az igény és kereslet nagy. Baromfitenyésztésünket e szempontok alapján kell fokozni, gyarapítani.

Tenyészanyagok vágásra és tojásra megfelelők, a mi közönséges paraszt tyúkjainkból keresztezéssel kihízott különféle fajták. Fontos, hogy hizott és prima húsos fehér árú termeljünk, amely árú minden piacon kedveznek és megfizetnek.

Baromfitenyésztésünk nagy külkereskedelmi cikke a tojás. Értékes az a tojás, amely friss, tiszta és meg van az exportra megállapított nagysága, súlya. A tojástermelésnél főelv a friss árú gyors értékesítése, mivel az ilyen árú kereset és versenyképes.

Baromfitenyésztésünkkel rengeteg újításra, komoly áldozatra, munkára és szervezetszeregre van szükségünk, hogy más országokkal versenyképesek lehessünk. Ha ezt sikerül elérnünk, akkor nem az egyoldalú saját szükséglet hús, tojás, toll igényeit kielégítő termelési ág, hanem az állattenyésztési ágazat jövedelmező forrása lesz.

Jelen cikkem célja az, hogy rávilágítva a mezőgazdaság és állattenyésztés egyes még nem kellően kihasznált ágaira, gazdáinkat meggyerjem, hogy a gazdaság egyik termelési ágát se hagyjuk kihasználatlanul, hanem a kedvező és alkalmas időt megtalálva gyümölcsöztessek azt saját jövedelmükre.

Aki így dolgozik, az biztosan megállapítja, hogy a mezőgazdasági termelés és értékesítés mindenkori irányja szoros kapcsolatban kell álljanak egymással, mert csak akkor adja meg a termelőnek munkája ellenértékét, a biztos jövedelmet.

P. L.

Hat és fél millió hektárt vetnek be tengerivel

A mezőgazdasági minisztérium statisztikai osztályának kimutatása szerint ebben az évben 6 és fél millió hektár földet vetnek be tengerivel. A múlt évben 5 millió hektáron természetesen tengerit. A napraforgó területek kiterjedése szintén emelkedést mutat, mert az 1939. évi 200 ezer hektárral szemben, az idén 300 ezer hektárt vetettek be napraforgó maggal. A gyapot és textilnövények több mint 200 ezer hektár kiterjedésű területet foglalnak el. Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter elképzelése szerint 10 millió hektár bevetett területen a fentiek kivül elsősorban takarmánynövényeket, valamint szójababot vetnek.

A CLUJ-(KOLOZSVÁRI) THALIA előadásai a Városi Színházban

Vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárrakkal

Grófkisasszony
6 órakor

Fenség, fizetek
9 órakor

Szülők lázadása
Világsiker. Premier.
Hétfőn este fél 9 órakor:

Szülők lázadása
Kedden d. u. 3 órakor olcsó helyárrakkal

Gyümölcs a fán
6 órakor

Szülők lázadása
9 órakor

Fenség, fizetek

Egy és negyed millió lei volt április első tíz napjában a román áru kivitel

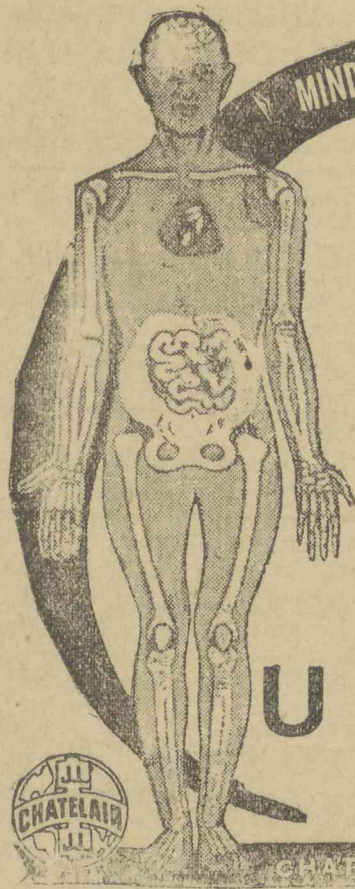
A külkereskedelmi minisztérium statisztikai osztálya most hozta nyilvánosságra az április első tíz napjában külföldre szállított áruk értékét. E szerint április 1-től 10-ig a kivitel értéke elérte az egy milliárd 125 millió 298 ezer 560 leit. Az elmúlt évben ugyanebben az időben csak 744 millió 385 ezer 540 lei értékben szállított Románia külföldre.

A kimutatás adataiból megállapítható, hogy Románia 34 önálló vámterületre szállított árut. Ezek közül tizenkilenc országba 1940. április 1—10. között kevesebb árut szállított, mint a múlt év hasonló időszakában. A többi országokba irányuló román export emelkedett. A kevesebbet importáló országok között van Szlovákia, Görögország, Palesztina, Olaszország, Tunisz, az Egyesült Államok, Franciaország, Jugoszlávia, Málta, Hollandia, a lengyel főköormánybiztoság, illetve 1939-ben Lengyelország, Svédország, Argentína, Norvégia, Belgium, Algír, Ciprus, Kanada, Irák és Lettország. A többet importáló országok közül a legnagyobb emelkedést az angol bevétel mutatja, amely 1939. április 1. és 10. között 24 millió 434 ezer 450 leit mutatott, míg idén április első tíz napja alatt 153 millió 745 ezer 160 lei volt. Jelentősen emelkedett a Németországba irányuló kivitel is: 242 millió 839 ezer 50 leiről 375 millió 399 ezer 360 lei értékű árut vitt ki az országból a német birodalom tíz nap alatt. Magyarország román áru-behozatala 20 millió 134 ezer 380 leiről 28 millió 622 ezer 30 leire emelkedett.

— Megállapították a szemes bab árát. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági miniszter aláírta azt a határozatot, amelynek értelmében a szemes bab árát kilogrammonként 20 leiben állapították meg.

(—) A pékek váltsák ki a kenyérbélyegeket. Az élelmezési céh pékcsoportja értesíti a tagokat, hogy a húsvéti ünnepekre való tekintettel a belvárosi, gyárvárosi és erzsébetvárosi pékmeszterek a szükséges kenyérbélyegeket április hó 24-én, míg a józsefvárosi és rónáci pékek április 25-én szerezzék be az előírt helyen, nehogy fennakadást szenvedjen üzletük a bélyeg hiánya miatt.

(—) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—873.13, dollár 211.65—216.95, svájci frank 47.51—48.75, holland forint 112.40—115.20, palesztinai font 852.84—874.16, egyiptomi font 873.54—895.38, belgas 35.49—36.43. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—582.08, svájci frank 31.67—32.50, francia frank 3.24—3.31, márká 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.98—3.05, (felár nélkül) török líra 92.

MINDEN FONTOS AZ EMBERI SZERVEZETBEN!

Ha migréne van, szédül, zug a füle, emésztési zavarokban, derék fájástól szenved, ezek mind betegség előjelei és itt az ideje, hogy védekezzen. Véré telítve van mérgező anyagokkal, amelyek behatolnak a vérkeringési rendszerbe, mája van dugulva és a vese-szűrők nem működnek mindez azt jelenti hogy könnyen súlyos betegségek prédája lehet.

Az Urodonal megmenti, ha mindennap bevesz egy-két káveskanállal egy kevés vízben. „Az Urodonal olyan gyógyszer, amelynek formulája a gyakorlatban igen szerencsésnek bizonyult. Az az átmosó kúra, amelyet hatása kifejt, minden esetben és mindenki számára nagyon hasznos”: rendszeres használata hozzásegít számos komoly betegség megelőzéséhez és megakadályozza az időelőtti megöregedést.

Professzor G. POUCHET
az orvosi akadémia tagja

URODONAL

méregteleníti a szervezetet

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban

A Banat fővárosában is vendégszerepelt a bécsiek egykor leghiresebb színésznője, Ferenc József volt bizalmasa

Körülbelül négy év előtti súlyos betegsége alkalmával el voltak készülve a nyolcvanegy esztendősről való halálára, de Schratt Katalin erős szervezete akkor legyőzte a kórt. Most eltávozott a bécsieknek fiatalkorában „die Kathi”-nak becézett kedvence oda, ahonnan nincsen többé visszatérés sohasem.

Családjában is Kathi volt a neve. Atyjának Bécsben sütőüzeme volt. Ő maga már zseni gyermekkorában tanujelét adta színésznő voltának. Fiatalon kezdte vidéki színpadokon. Művészi tehetségét I. Ferenc József ösmerte fel valami kisebb szerepben egy nyáron, Ischlben. Egyenes kívánságára szerződötték a bécsi Burgtheaterhez. Ott ösmerkedett meg ittebei Kiss Miklóssal, a torontáii negyven ezer holdas uradalom urának, a hallatlan költségekéről híres id. Kiss Miklósnak és némethi Damaszkín Iónának idősebbik fiával, aki Kiss Ernő tábornokvértanu unokaöccse volt. Házasságkötésük után felesége megmaradt a Burgtheaterben, ifj. Kiss Miklós pedig, atyja nemsokára bekövetkezett haláláig, mint attasé a kairói osztrák-magyar konzulátusnál működött.

Akkor Temesvárra jött, innen igyekezett Elemér testvéröccsével együtt apja túlon túl terhelte birtokát megmenteni. Felesége, aki gyakran tartózkodott itt, anyagi áldozatokat is hozott az uradalom érdekében. Többek között ékszereit is elzalogosításra átengedte. Mikor a kiváltás határideje következett, nem volt hozzá pénzüik. Kiss Miklós nagybátyjához, Damaszkín Jánoshoz fordult, aki egykor Temesmegye főispánja volt. Damaszkín János kész volt a segítségre az a feltétellel, ha Kathi a városi színházban fellép. Ez volt a nagy művésznő temesvári szereplésének kulisszatitka. Óriási ünneplésben volt akkor része.

A begaszentgyörgyi uradalom elűszott. Kiss Miklós Barcelónába ment konzulnak, ott is porlad. Felesége nem volt többé Temesvárott, nem is tér meg a katalinfalvai családi sírboltba. Fiuk, az állandóan Bécsben élő nős, de gyermektelen kis Antal báró a világháború alatt mint tartalékos dragonyostiszt szolgálatilag rövid ideig tartózkodott a Bánság fővárosában.

Schratt Katalin, a nagy művésznő, Ferenc József bizalmasának letéteményese volt. A történelem fogja megállapítani, hogy törülmetszett bécsi kedélyével és humorával a néhai császár és királynak szórakoztatója, felderítője, gondjainak elosztója, sok bánatában vigasztalója volt. Schratt Katalint néhai Erzsébet királyné,

valamint leánya, Mária Valéria főhercegnő is kitiűntették bizalmukkal. Most bizonyára megjelennek majd emlékiratai is. Ezeket életében nem akarta megjelentetni, annak ellenére, hogy amerikai kiadócégek vagyontokat ajánlottak ér-

tiük és bár az utóbbi időben olyan szűkös viszonyok között élt, hogy még ékszereit is eladogatta. És fel fognak újulni róla az ellenőrizhetetlen anekdoták és mesék.

Két történetet, melyeknek valódiságát ismerem, elmondok itt.

Ferenc József Schratt Katalint azért is nagyon becsülte, mert a maga részére tőle nem kért soha semmit. Mások részére is csak kivételes esetekben tette. Ilyen eset volt, mikor egy hozzá közelálló hölgy, fia jövője érdekében, az uralkodónál hathatós támogatását kérte. Jó szívével nem tudta megtagadni a kérelmet és hietzingi villája kisserájában helyezte el a kihallgatásra előírt fekete selyembe öltözött, fekete kalapos, fehér kesztyűs kezében legyezőt tartó barátnőjét. Egyszerre szó nélkül feltárta a mellékterembe vezető ajtót s betolta a rajta középen gyalogsági őrnagyi egyenruhában álló király elé.

A hölgy hirtelen meglepetésében mély térdhajtásba süllyedt, alig tudott belőle felegyenesedni és összefüggéstelen szavakat mondott. De megjött a bátorsága, mert az uralkodó gavallérosan óhaját tudakolta. Előadta azt, sőt kapta magát és indokolását hozzá hadarta:

— Felség, kérelmemet azzal bátorodom legalázatosabban indokolni, hogy az Aradon kivezett X. tábornokvértanunak vagyok az unokája...

Elakadt a szava, mert az uralkodó sarkantyú összependültek, ő maga alig látható főhajattal visszalépett. Az asszony a mellékszobába penderült s fülébe csengett Káthi hangja:

— Ó, te ostoba liba, nagyobb tapintatlanságra nem voltál képes?

De kérelme legkegyelmesebben teljesített.

Schratt Katalin hietzingi villájába új, egy személyben portás és kertész költözött a bejárat melletti lakásba. Ezt az eseményt néhány cimborával, jó borral öntözött vacsora után azzal ünnepelték, hogy bécsi gstanclikat zengedeztek. A vendéglátó új portás harmonikából fáradozott a dallamokat előcsalni. Egyszerre befut a fia azzal, hogy odakint nyomkodják a csengőt. A kertész-portás, úgy, ahogy volt, rohant kifelé ajtót nyitni. Szolgálatkészen felrántotta és — Ferenc Józseffel találta magát szemben. Sejtelve sem volt, hogyan szokás adott esetben udvarképesen viselkedni. Zavarában haptákba vágta magát, ahogy katonakorában tanulta és rázendítette a harmonikán:

Gott erhalte...

Oexel-Rónay Mihály báró

SPORTESEMÉNYEK

Előkészületek a román-magyar válogatott mérkőzésre

A szövetség még nem határozott, hogy színromán, a római, vagy a megerősített római csapatot szerepelteti Budapesten

Alig mult el a római mérkőzés izgalma, a román labdarugó körök minden figyelme a május 19-iki budapesti Magyarország—Románia Duna Kupa mérkőzés felé fordul.

Máris megkezdődött a találgatás, hogy miként állítják össze a magyarok elleni csapatokat.

Az A) válogatott tekintetében megoszlanak a vélemények. Egyik — a Timpul szerint — gyengébb áramlat azt kívánja, hogy Budapestre színromán játékosokból álló csapat menjen. A másik — és ez az erősebb — a Rómában jól játszott csapatot akarja

Az olaszok bármikor hajlandók a revansra. Az olasz szövetség részéről kijelentették, hogy a válogatott csapat bármikor készen áll arra, hogy újból kiálljon a román csapat ellen.

Piky Kroner vezető a Magyarország—Horvátország mérkőzést. A román központi bíróbizottság Piky Kronert küldte ki a magyar-horvát válogatott labdarugómérkőzés levezetésére. A magyar szövetség tudvalevően román játékosokat kért.

Kehrling Béla-emlékverseny. Kehrling Béla-emlékversenynek fogják ezentúl nevezni Magyarország nemzetközi férfi egyes teniszbajnokságát, ezenkívül a Margit sziget egyik útját is az elhunyt nagy magyar teniszjátékosról fogják elnevezni.

A Juventus legyőzte a Makkabít. A Juventus csapata előmérkőzés keretében ütközött meg a Makkabí együttesével és azt 7:3 arányban legyőzte. A fővárosi csapat játékosai nagyon jó formában vannak, így a Victoriának igen nehéz dolga lesz Bucarestben.

Budapestre küldeni. A harmadik áramlat a római csapatot is erősíteni akarja.

A B) csapatban nagyon kevesen maradnak a belgrádi csapatból — ez a vélemény. Sok új ember játszik majd. Az azonban bizonyos, hogy a B) csapatban csak román játékosok játszatnak.

A Budapesten játszó ifjúsági válogatottban is sok új név lesz. Erre vonatkozólag az Unirea Kupa mérkőzései nyújtják a legjobb válogatási alapot.

Az bizonyos, hogy a budapesti mérkőzések fontosságuknak megfelelően, valóban nagy érdeklődést keltenek.

5000 lei jutalmat kaptak fejenként a válogatott játékosok. A román válogatott csapat tagjai már hazaértek Rómából. A pályaudvaron nagy tömeg fogadta a csapatot. A szövetség a játékosok jó játékát fejenként 5000 lejjel honorálta.

Az Ambrosiana Bucurestiben. Az olasz—román válogatott mérkőzés alkalmat adott a szövetség vezetőinek arra is, hogy tárgyalásokat folytassanak az Ambrosiana vezetőségével. A tárgyalások olyan előrehaladott állapotban vannak, hogy az olasz csapat minden valószínűség szerint a nyár folyamán a román fővárosban szerepel.

A Rapid FC a Victoria elleni mérkőzés elhalasztását kérte. A Rapid FC vezetősége azt kérte a szövetségtől, hogy halassza el az április 23-iki Victoria elleni nemzeti bajnoki mérkőzést, mert öt játékos teljesen ki van merülve a 2500 kilométeres ut után, vasárnap pedig Temesvárott játszanak a Ripensia ellen.

Rádió

VASARNAP, ÁPRILIS 21.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés. 12.02: „Cotroceni” énekhatos. 12.30: Szórakoztató hanglemezek. 13.25: Időjelzés. 13.30: Hangverseny. 14: Időjelzés, időjárásjelentés. 14.02: Vasile Julea zenekara. 15.15: Szórakoztató hanglemezek. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Hangverseny. 19: Táncszámok. 19.20: Fanica Luca zenekara. 20: Egyházzenei hangverseny. 20.15: Hangverseny. 20.35: Tánclemezek. 21.50: Román operanékesek hanglemezei. 22.30: Román dalnékesek és dalnékesnők hanglemezei. 23.15: Szórakoztató hanglemezek.

Budapest I. 9: Ébresztő. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 11: Református istentisztelet. 12: Egyházi-ének és szentbeszéd. 13.20: Időjelzés, időjárás, vizállás. 13.20: Budapesti Hangverseny Zenekar. 14.05: „Rádiókrónika.” 14.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: A földművelésügyi minisztérium rádió-előadássorozata. 16.45: Cigányzene. 17.30: Előadás 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Jazzhármas. 18.45: Előadás. 19.10: Melles Béla-zenekar. 20.05: Sporteredmények. 20.15: Hírek. 20.25: Hegedű hangverseny. 20.55: „A szarka.” Felolvasás. 21.10: „A csikós.” Népszínmű három felvonásban. 22.40: Hírek. 23.10: Tánczene. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 12: Szaiónőtös. 13.05: „Levente rádió-félóra.” 16.05: Dalárverseny. 17.40: Cigányzene. 20.10: Melles Béla-zenekar. 20.30: „Róma születése.” Előadás. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek.

HÉTFŐ, ÁPRILIS 22.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, éntrend, egészségügyi tanácsok. 12.10: Fanica hanglemezek. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: Hanglemezek. 14: Hírek. 14.20: Hanglemezek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: Felolvasás. 19.30: Hangverseny. 19.45: Magyar nyelvű hírszolgálat. 19.55: Felolvasás. 20.05: Bizánci hangverseny. 20.45: Hírek. 21: Beethoven: Missa Solemnis. 22.30: Hírek. 22.50: Oratoriumok és imák. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hangleme-

zek. 11: Hírek. 11.20: Előadás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Zongorahangverseny. 13.40: Hírek. 13.55: Énekhangverseny. 14.20: Időjelzés, időjárás, vizállás. 14.30: Szalonzene. 15.30: Hírek. 17.15: Diák-félóra. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Magyar tánclemezek. 18.50: Előadás. 19.15: Badics Gyula magyar nótákat énekel. 20.15: Tangó-harmonika. 20.45: „Magyar laboratóriumok.” Közvetítés. 21.10: Az Operaház Zenekara. 21.45: Irak, az ősi Mezopotámia.” Előadás. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Filmdalok és jazzszámok hanglemezeiről.

Budapest II. 19.15: Ruszin hallgatóknak. 19.45: Német nyelvoktatás. 20.25: „A rajz.” Előadás. 21: Hírek. 21.25: Felolvasás.

KEDD, ÁPRILIS 23.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, éntrend, egészségügyi tanácsok. 12.10: Művészletek. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: A rádió zenekara. 14: Hírek. 14.20: A rádió zenekara játszik. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.17: Egyházzenei hangverseny. 19.32: Hegedű hangverseny. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: „Szent György.” Felolvasás. 20.15: Cezar Frank hangversenye. 20.45: Hírek. 21: Verdi: Requiem. 22.20: Hírek. 22.40: Csalló hangverseny. 23.05: Requiem. Hanglemezek. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Divattudósítás. 13.10: Katonazene. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Hochstrasser Ferenc fuvalázik. 18.35: „Száz éves a fényképezés.” Előadás. 19.05: Szalonzene. 19.30: „A magyar labdarugás útja.” Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: „Római hangképek.” Közvetítés. 20.50: Egészségügyi kalendárium. 21: „Az atyamester.” Drámai miniatűr. 21.30: Tánclemezek. 21.45: „Istenek alkonya.” (I. és II. felvonás.) 22.40: Hírek. 23.10: Tánczene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 18.15: Francia nyelvoktatás. 18.45: Mezőgazdasági előadás. 19.25: „Istenek alkonya.” I. felv.) 21.50: Szórakoztató hanglemezek. 22.20: Előadás. 22.40: Időjárásjelentés. 22.50: „Istenek alkonya.” (III. felv.)

SZERDA, ÁPRILIS 24.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, éntrend, egészségügyi tanácsok. 12.10: Olasz hangverseny. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: A rádió zenekara játszik. 14: Hírek. 14.20: A rádió zenekara folytatja műsorát. 16: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: Görög keleti egyházi kórus. Hanglemezek. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20.00: „Golgota”. Felolvasás. 20.20: A Boteanu templom énekara. 20.45: Hírek. 21: Hanglemezek. 21.45: Zongora hangverseny. 22.25: Hírek, sporthírek. 22.35: Wagner „Parsifal” című operájának III. felvonása hanglemezeiről. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: „Emlékek Jókairól.” Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.30: Beszkárt-zene. 15.30: Hírek. 17.15: Gyermekdélután. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Énekhangverseny. 18.45: „Londoni levél.” 19.00: Cigányzene. 19.25: Előadás. 20.05: „Háborús földrajzi tényezők.” Felolvasás. 20.15: Hírek. 20.25: Pátria-lemezek. 21: Varga József dr. kereskedelmi és iparügy miniszter beszél a Budapesti Nemzetközi Vásárról. 21.15: „Három huszár.” Operett három felvonásban, nyolc képből. 22.20: Hírek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.45: Magyar nóták és csárdások.

Budapest II. 19.45: Olasz nyelvoktatás. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.25: „Régi jó idők muzsikája.” Előadja Csuka Béla. 22: Előadás. 22.25: Szalonzene. 23.30: Hanglemezek.

Európai magyar nyelvű hírszolgálat: 18.15: Bécs. 18.30: Prága (Reichssender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 18.50: Pozsony (298.8 m.) 18.50: Pozsony. 20: Prága (Reichssender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 20: Toulouse (328.6 m.), Marseille-Provence (400.5 m.) 20.55: Róma II. (245.5 m. és RH 31.15 m.) 22.15: London Nat. (261.1 m., RH 49.59 m. és 30.96 m.) 22.15: Bucuresti (364.5 m.) 23.15: Prága (Reichssender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 23.45: Pozsony (298.8 m.) 23.45: Belgrád (437.3 m. BH 49.2 m.) 23.45: Toulouse (328.6 m.) Nice PTT (247.3 m.) 23.50

Hirdessen a Déli Hírlapban

TENGEREK RABJA

Írta: RÉVAY GÉZA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Utánpótlás tilos.

Rövid, kemény kérdések pattogtak. Hogyan? Miért? Így nem lehet dolgozni! Honfitárs a másik, miért bosszantja, elég annak a maga kemény munkája — vagy bírja, vagy nem bírja a munkát!

Egyetlen hang sem jött válaszképpen.

Ali csak állt, nézelődött, néha kivillantak vikió fehér fogai, az arcán valami csendes derű, békés nyugalom ült... nagyánha csöpp kis mosoly... Őszerezett, amikor a főgépész hangja túlmagasra csapott — egyébként semmi.

— Mi az ördög! Miért nem felel ez az ember, miért nem védekezik? — sügta oda Pista Lászlónak. Mit áll itt ilyen egykedvű képpel, miért nem nyitja ki a száját?

A főgépészen látszott, hogy kezd méregbe jönni, bosszantja ez a csökönyös hallgatás.

— Rögtön nyakonüti az öreg, — gondolta magában László — de megérdemli a csökönyös gazember — miért nem beszél?!

Aztán hirtelen, mintha megszállta volna valami Lászlót, odafordult a fiúhoz és megkérdezte:

— Tudsz-e olaszul? Parlez-vous francais?

Semmi válasz sem jött, csak a vállát rántotta meg egy kicsit, a száját biggyesztette el — de hallgatott.

— Hisz ez az ember nem beszél semmiféle nyelven, — kiállt fel a főgépész. Hívjátok ide azt a másik Ali-t, a fűtőt... talán az majd kiszéd belőle valamit.

Ali jött is, dühösen, már messziről belekezdett a mondókájába, valami furca torokhangon szidta, mint a bokrot... A kis legény csak hallgatott.

Hallgatott, de két vastag, kövére nízalt csillogó könnyesepp indult el a szemé sarkából. Pergett, pergett lefelé a gyerek barna, szénporos képén, a szája szélén ugrott egyet és koppanva, loccsanva pottyant a fedélzetre. Valami csuklásféle tört ki belőle, szakadozva induló, vékonyka gyerekes sírás.

Erre a hangra beállt a szitkozódó Ali szája. Ugy ahallgatott, mintha fejbekólintották volna. Odame-redd a síró kis emberre, úgy nézte, hogy a szemé

24

majd kidüldött, aztán hol elsápadt, megborzongott — hol meg törölgötte magát a verítéket.

Az emberek csak bámulták ezt a kis intermezót. Mi üthetett ezekben? — biztosan ilyesfélét kérdeztetek magukban.

A főgépész unta meg leghamarabb a dolgot, elzavarta mindkettőjüket, vége volt a látványosság-nak, csak azt nem értette senki, hogy miért kötöttek ilyen hirtelen békét egymással.

Aznap este a kis Ali már a konyhában hámozta a krumplit a cuoco felügyelete alatt... A másik Ali meg ragyogó képpel járt-kelt, fűtült, dalolt, zümmögött... alig találta helyét.

Valami titoknak kellett lennie a kiderült ábrázat mögött.

László éjjel felé szabadult a hídról. Felségesen szép idő volt, sétált még egyet, mielőtt lefeküdt volna és amikor amint megkerülte a kabinokat, hátul, a konyha mellett a rácsnak támaszkodva két alakot vett észre.

A sárgás világítás fényében kurta árnyékuk szinte egyvé olvadt. Kéz a kézben. Fojtottan suttagó szavak jutottak el hozzá...

Nem mert kilépni az árnyékból, nehogy észrevegyék. De látta, hogy szorosan átkarolva tartják egymást... Símogató kezek érik a kisebbik fejét, amelyről éppen akkor csúszik le a sapka... László már kezdti érteni a könnyeket, a vékonyka sírást, a másikkal döbbenését, ezt az egész értelmetlen, buta kis históriát... A sapka alól, hosszú, hullámos haj omlik a kis Ali vállára.

— Hát itt a baj, — sóhajtja megkönnyebülten László — ettől lett hát Ali olyan jókedvű. Hisz ez az a gyerek-ember, a barna virág, akiért annyit sóhajtozott, akiért visszavágyott...

De azért nem lett baj belőle. Napokig mulatott a hajó a leány ügyességén, Alinak ígérték néhány rettenetes pofont, de azután kiderült, hogy ő bizony nem tudott arról, hogy a leány elbujt a hajón.

Külön kabinba dugták, nappal a konyhán dolgoztatták és a fűtőhöz ott táncolt, udvariaskodott körülötte, hogy Alinak a szíve ronggyá szakadozott a féltékenységtől.

Megrögzött szakállasok borotva-ecsettel és késsel töltötték szabadidejüket, símára nyüzött bőrrrel járkáltak, amíg csak a hajón volt a lány... Ali persze a legszívesebben nem fűtött volna, hogy minél tovább tartson az út... hogy minél később érkezzenek meg, hogy tovább lehessen együtt a természet-

nek ezzel a ritka csodájával — a kisfiúból lett kislánnyal.

És ment, úszott a hajó. Szicília partjai már oly közel volt, hogy kinyújtott kézzel végig lehetett volna simítani rajta. Előtte az Aetna emelgette óriás fejét a felhők fölé, mint aki nem érdemesíti arra a lábainál elterülő gyönyörű várost, hogy rátekinthessen.

Az Angelica másodsor futott már be ide, mióta Lászlót is magával cipelte. A fiúnak voltak már ismerősei, a kirakodás vezetője... afféle hangos kis olasz, aki vérvörös képpel és sokat ugrálva intézte a hajó ügyes-bajos dolgait... aztán egy-két Espresso, ahol sokat kávézgatott azelőtt és falta az édességeket... talán hogy a hajó-koszt bőséges ke-serőségét sikerüljön elnyomnia... Szerette a városi parkokat, ahol olyan nagyszerűen lehetett üldö-gélni a pálmák és plátánok alatt...

De azért csak olyan kikötő volt ez is, mint a többi... csak állomás... csak megálló, ahonnan mindig újra tovább visz az út.

Egész halom levél várta a kikötőben. Hazulról, ismerősöktől, egy otthon hagyott kislánytól... sok-féle bélyegző, gyűrődés volt a borítékokon, legtöb-bjét úgy küldözgették az Angelica után kikötőrl-kikötőre.

Hazulról ezt írták: Édes fiam, a meleg téli hol-mikat Angliába küldtük, de onnan azt írták, hogy egyhamar nem juttok oda vissza. Most ott hever a jó meleg szövetter és a puha teveszőr takaró, majd írunk, hogy küldjék el... ha megírod hová mentek, északi kikötőbe. Itt csúf hidegek járnak, a rémes szél kidöntötte a kerítést... a rádió mindig rossz idő-k-ről mesél, hogy a tengeren ilyen meg amolyan idő van... Sokat gondolunk rád innen a meleg szobá-ból, hogy merre is járhat és hogy bírod-e az idő-jarást, amely melegebb hidegbe és hidegbből meleg-be csöppent? A gyerekek szépen tanulnak és köszö-nik azt az angol fontot, amelyet legutóbbi leveled ben küldtél, bérletet vesznek belőle a jégpályára. Sok ujság nincs idehaza. Mult héten temették Gyuszi bácsit, betegsége alatt még emlegetett is. Mariska szobalányunkat elvette a Pista, tudod, aki olyan sok-at járt ide, a Károly bácsi legénye volt a háború-ban. Na, ezek is összekerültek végre. Juliska néniék mondták, hogy csókoljatnak, ha írok neked. Hát csak vigyázz magadra és írjál sűrűbben, mert néha hónapokba kerül, míg levél jön tőled. Mindenki sze-retettel csókol. Ölelek Apád.

(Folytatjuk)

Más megyékből való ellenőrök figyelik városunkban a két százalékos adó pontos leróását

A két százalékos rendkívüli nemzetvédelmi adó leróásával kapcsolatosan figyelmeztetjük a közönséget, hogy mindenki, úgy az eladó, mint a vásárló, szigorúan tartsa magát a törvény ezen intézkedéséhez, mert a mulasztás súlyos szankciókat von maga után. Az ellenőrzéssel megbízott pénzügyi hatóságok meggyőződnek majd arról, hogy az érdekeltek betartják-e az adó leróására vonatkozó rendelkezéseket és Tautu Vasile dr. pénzügyi kerületi vezérfelügyelő az ellenőr-

zésnek olyan körülmények között szervezte meg, amely állandóan szemmel tartja majd úgy az eladókat, mint a vásárló közönséget, hogy a két százalékos adó lefizetése körül mulasztás ne fordulhasson elő. Ennek érdekében harminc olyan ellenőr lép munkába, akik más vármegyéből valók, az itteni közönség tehát nem ismeri és ezek hivatalos ellenőri minőségben, de ha kell, mint vevők is fellépnek, hogy a kereskedők esetleges visszaéléseit így minél könnyebben megállá-

píthassák. A közeledő ünnepekre való tekintettel az ellenőrzés mérve fokozottabb lesz és állandó marad azután is. Az egyes adóhivatalok utasítást kaptak, hogy a két százalékos nemzetvédelmi bélyegek vásárlásánál a közönségnek állandóan rendelkezésére álljanak és pedig hétköznapokon délelőtt 8 órától déli 1 óráig és délután 3—9 óráig, vasárnap és ünnepnapokon pedig délelőtt 8—1 óráig. A vásárló közönség egyetemlegesen felelős a rendelet ellen vétő kereskedővel és visszaélések megállapításakor úgy a kereskedőt, mint a vásárlót is megbüntetik. A pénzügyigazgatóság írásban, telefonon, vagy szóbeli úton is értesíthető az észlelt kihágásokról és Tautu Vasile dr. pénzügyi vezérfelügyelő nyomban megteszi a szükséges intézkedéseket.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz lei. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés húsz lei. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 lei, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 lei, minden további szó kettő lei. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Allást keres

Jó házból való fiú tanulónak menne, csakis könnyebb szakmára. Cím a kiadóban. 929

Házi parkirozást, kertek átalakítását, valamint rendbehozását vállalom. Hoffmann Rudolf kertész III., Prelungit Mures 5. Casa Ditrich la Calea Ghiorocului. 923

Öt nyelvet beszélő fiatal 31 éves, intelligens kereskedő ügynöki, raktárnoki, vagy inkasszánsi állást keres 400 ezer lei garanciával. Címeket „Megbízható” jellegre a kiadóba kérek. 906

Felsőbb iskolát végzett fiatal asszony gyermek mellé menne, mint nevelőnő, csekély díjazással inkább, mint család tag, jó bánásmóddal. Címeket a kiadóba kérem. 910

Középiskolát végzett úrilány, helyes román, magyar nyelvtudással, némi francia nyelvismerettel, gyermek mellé állást keres. Cím a kiadóban. 911

Házmeisteri állást keres gyermektelen középkorú házaspár, kisebb bérházba. IV., Str. Olanescu 3. Tóth. 945

53 éves Diesel-gépész azonnali belépésre állást keres, aki már ilyen minőségben uradalomban s malomban volt. Imre Ferenc Teremia-Mare 6. 873

Alkalmazás

Tisztaság- és rendkedvelő becsületes takarítónőt keres egyedülálló úriember. Címeket „Jó-hely” jellegre a kiadóba kérek. 913

Mérlegképes könyvelő fél napi munkára kerestetik. Ajánlatokat „Megbízható” jellegre a kiadóba kérünk. 908

Lakás

Déli fekvésű modern 5 szobás lakás II. emeleten és 3 szobás lakás II. emeleten május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 608

2, 3, 5 szobás lakás kiadó. I., Str. Marasesti 14. háztulajdonosnál. 904

A Temesvári Bank épületében modern 5 szobás lakás május 1-re kiadó. Bővebbet a Temesvári Bank házközvetőségénél. 830

Háromszobás, parkettás, fürdőszobás lakás május 1-re olcsón kiadó. IV., Str. Preyer 27. 891

Háromszobás lakás május 1-re II. kerületben Str. Dacilor 10 alatt kiadó. Közlebbit: 38—48 telefonszám alatt. 907

Református bérházban kettő lakás május 1-re kiadó. III., Str. Timotei Cipariu 1. 912

Lépcsőházból nyíló elegáns bútorozott szoba, fürdőszobával szolid úrnak kiadó. III. Bulev. Mihai Viteazul 15. 916

Szép egyszobás lakás olcsón május 1-re kiadó. III., Piata Crucii 2. 914

Kétszobás modern lakás 1-2 személynek kiadó. III., Bulev. Mihai Viteazul 15. 915

Kiadó a II. kerületben közel a 2-es villamoshoz kétszobás, modern családi ház. Felvilágosítást IV., Strada Preyer 34 alatt. 909

Adas-velet

Elsőrendű világmárkás pianinó, úgyszintén angol szerkezetű Bösendorfer és Förster-zongora, keresztűros, majdnem új állapotban eladó. I., Str. Turin 6. Telefon: 38—13. 903

Modern hálószobák elsőrangú minőségben és kivitelben. Különböző modellek olcsóban, mint bárhol kaphatók Massong műbútorasztalosnál II., Str. Aurel Cosma 6. 905

Eladó szép családi ház Gataia főúdjában. Érdeklődni Lungu Lucian írkész Dragoesti u. p. Sinersig. 841

Méztermelők figyelmébe! Mielőtt mézkészletét eladná, ajánlja fel nekem. Tiszta mézet minden mennyiségben veszek. Jó Lajos Oradea, Str. Tache Ionescu 24. D. 888

Zongora bécsi gyártmány eladó, esetleg jó pianinó ellenében kicserélhető. V., Str. Horia 10. 897

Fordson-traktor, használt, de üzembé, megvételre kerestetik. Ajánlatokat kér Industria Economia S. A. IV., Str. Bratianu 34. 901

Ebédlő-bútor, modern csillár, szőnyegek, képek, előszoba garnitúra stb. eladó. IV., Str. Budai Deleanu 7. 883

Különféle

Vadászkutya barna, Diana névre hallgat, elveszett. Megtalálóját jutalom ellenében adja le Lázics puskaművesnél I., Str. Eminescu. 935

Nagyon forgalmas fürdőhelyen Szováta, Buziás, Herkules stb. 10—15 szobás, elegánsan berendezett villát, konyha nélkül, vagy konyhával bérbe keresek. Részletes ajánlatokat a kiadóhivatalba „Fürdőszézon” jellegre kérek. 903

JUNGINGER

II. Str. Timocului 1. Fehérmáncszott virágos és fekete tűzhelyek állandóan raktáron. Tűzhelyátalakítások és javítások, úgyszintén összes lakatos-munkák. Bérnikkelezés.

Festőmesterek

A legmodernebb mintalapok, gumirollnik, sprickészülékek, sprickpisztolyok, festék-, lakk- és ecsetárúk állandóan nagy választékban

Kertész Ludovic

iestékhüzetben TEMESVÁR, II., Dacilor 8. szám. Telefon: 12—71.

Sirkövek

modern kivitelben, minden köfajtából, nagyon olcsón

Granofsky János

TEMESVÁR — Józsefváros, Bratianu-uca 10.

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben. Állandó raktár románcszott és fekete tűzhelyekben

KÁLMÁN DEZSŐ

speciális takaréktűzhelyüzem Timisoara IV. Bulev. Carol 40. 903

Sirkövek nagy választékban fekete gránitból

köipari vállalat

Timisoara III., Calea Sagului 3. Józsefvárosi kat. temetővel szemben, Gátsor sarok. Telefon 32-15.

Közszükségleti üzem, kitünően bevezetve

és beorganizálva, abszolút biztos, komoly jövedelemmel, családi okokból

társat keres

Szükséges tőke kb. 2 millió lei. Komoly igénylőnek kereskedelmi gyakorlat elegendő. Szakismeret nem szükséges. Érdeklődők „Szakmában domináló” jellegre szíveskedjenek címüket megadni.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

Mélyszégyen fájdalommal jelentjük, hogy a szeretett, felejtethetlen férj, apa és rokon

TUNNER KORNÉL

e hó 19-én hatvankét éves korában szívizélhűdés következtében váratlanul elhunyt.

Drága halottunkat április 21-én, vasárnap délután öt óraker metjük az erzsébetvárosi római katolikus temető kápolnájából a családi sírboltba.

ALDOTT LEGYEN EMLÉKE

Temesvár, 1940, április 20.

A gyászoló család.